

**Yurt Dışında Öğrenim Gören Uluslararası
Öğrencilerin Memnuniyet Düzeylerine Yönelik
Değerlendirme
(Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Örneği)**

Hazırlayan

Muslu Akgüney

Lisansüstü Eğitim Öğretim Enstitüsüne Eğitim Yönetimi ve Denetimi
Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

Uluslararası Final Üniversitesi

Temmuz 2023

Girne, KKTC

**ULUSLARARASI FİNAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ÖĞRETİM
ENSTİTÜSÜ**

ONAY

Başlık: Yurt Dışında Öğrenim Gören Uluslararası Öğrencilerin Memnuniyet
Düzeylerine Yönelik Değerlendirme. (Kuzey Kıbrıs Örneği)

Bu tezin Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı Yüksek Lisans
derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarız.

Tez Jürisinin Onayı:

Prof. Dr. Behçet Öznacar (*Oturum Başkanı*)

_____

Prof. Dr. Oytun Sözüdoğru

_____

Prof. Dr. Cem Birol (*Tez Danışmanı*)

_____

Lisansüstü Eğitim Öğretim Enstitüsü Onayı:

_____

Prof. Dr. Nilgün Sarp

Müdür

Muslu Akgüney
muslu.akguney@final.edu.tr
ORCID iD: 0000-0001-7212-0616

© Muslu Akgüney 2023

İTHAF

“Bu çalışmamı, uzun yıllar sonra eğitim hayatına geri dönmeme vesile olup büyük destek veren Mütevelli Heyeti Başkanımız Sayın Dimağ Çağınır’e, Mütevelli Heyeti Başkan Yardımcımız Sayın İbrahim Taşel’e, Genel Sekreterimiz Sayın Bülent Taşel’e, Pozitif enerjisiyle bizleri motive eden Pervin Taşel Hocamıza, günlerce gecelerce derslerim, ödevlerim, projelerim, anketlerim derken bilgisayar başında geçirdiğim yoğun sürecimde yanımda bulunan aileme ithaf eder saygı ve sevgilerimi sunarım.”

ETİK BEYANI

Ben, Muslu Akgüney, bu tezin tek yazarı olduğumu ve çalışmanın bana ait özgün bir çalışma olduğunu beyan ederim. Bu tezde verilerin toplanması ve çözümlenmesinde etik standartlara uyduğumu ve bulguları doğru bir şekilde raporladığımı, bu çalışmada yer alan tüm kaynakları uygun şekilde aktardığımı ve alıntıladığımı beyan ederim.

Muslu Akgüney

TEŞEKKÜR

Gerek iki yıllık eğitimim süresince gerekse tez aşamasında benden desteklerini esirgemeyen hocalarıma ve özellikle iki yıl boyunca her türlü kahrımı çeken, gece gündüz demeden sorularımı yanıtlayıp yardımcı olan, gerek yayınlanan makalemizde, gerek seminerimde gerekse tezimde üstün bir sabır ile dinleyip benimle tecrübelerini paylaşan Doç. Dr. Halil Kamışlı hocama, ayrıca üzerimde büyük emeği bulunan, tezimin tamamlanmasında motivasyonumu en üst düzeyde tutmamı sağlayan ve tezimin her sayfasına katkı koyup mezun olmamda büyük payı bulunan Prof. Dr. Cem Birol hocama yürekten sonsuz teşekkür ederim.

ÖZ

Gelişen ve küreselleşen dünyada, eğitim faaliyetleri ülkeler dışına çıkmış ve dünya çapına yayılmıştır. Bu yayılım örf, adet ve kültür paylaşımı ile zenginliğini beraberinde getirmekle beraber, sorunları da beraberinde getirmektedir. KKTC’de Yükseköğrenim sektörünün ekonomi içerisindeki %24 oranındaki payı, pandemi sürecinde eğitimin durması ile yaşanan kayıplardan dolayı sarsılan ülke ekonomisi gerçeği ortaya koymaktadır.

Öğrencinin ülkede olmasının ekonomik bağlamda önemini ortaya koyan bu çalışma adanın “öğrenci dostu ada” olmasının ne kadar gerekli olduğunu da gözler önüne sermektedir. Yükseköğretim sektörünün ülkenin lokomotif sektörleri arasında olduğu ve devlet tarafından korunması ile teşvik edilmesi, ekonomiye büyük katkı sağlayan öğrencilerin ise devlet yanında halk tarafından da korunması gerekliliğinin önemi bu veriler sonucunda ortaya çıkmaktadır. Fakat bu sürece ilişkin olası sorunlar ve öğrenci memnuniyetsizlikleri, eğitim sektörünü olumsuz etkileyecektir ve bu bir problemdir.

Bu çalışma, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin memnuniyet düzeylerini, demografik bilgiler, öğrencilerin ırkçılıkla karşılaşması durumunda ırkçılık oranı, öğrenim deneyimlerinin tatmin karlılığı, öğrencilerin yerleşke yaşamının doyuruculuğu, akademik destek ve ilgiden memnuniyet, durum yönetimine ilişkin memnuniyet, öğrenme kaynaklarının zenginliği, kişisel gelişim ve kariyer desteği, gelmiş oldukları ülkeler ve öğrencilerin yaşadıkları ilçelere göre araştırmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: KKTC Öğrenci, KKTC Yabancı Öğrenci, KKTC Yükseköğrenim, KKTC Üniversite

ABSTRACT

In the developing and globalizing world, activities on education sector have spread around the world. While opening up to the world brings the diversity of customs and culture sharing, it also raises the problems. The 24% share of the Higher Education sector in the economy in the TRNC reveals the reality of the country's economy, which was affected by the losses experienced because of the cessation of education during the pandemic process.

This project which reveals the economic importance of the student's presence in the country, also shows how necessary it is for being a "student-friendly island". Higher education, which is among the locomotive sectors of the country, should be protected and promoted by the state. The importance of the necessity to safeguard the students, who make great contribution to economy, by the people as well as the state, is revealed as a result of this data. However, possible problems and student dissatisfaction regarding this process will negatively affect the education sector and it is a problem.

This project aims to find ; the satisfaction of international students studying in the Turkish Republic of Northern Cyprus, their demographic information, the rate of racism against foreign students, their satisfaction; on the learning experiences, on campus life, on academic support and attention, on situation management, the diversity of learning resources, personal development and career support and to make research according to the countries they come from and the districts where the students live.

Keywords: TRNC Student, TRNC Foreign Student, TRNC Higher Education, TRNC University

İÇİNDEKİLER

İTHAF	v
ETİK BEYANI	vi
TEŞEKKÜR.....	vii
ÖZ	viii
ABSTRACT.....	ix
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xii
EKLER LİSTESİ	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ	xiv
BÖLÜM I.....	1
1.1. Giriş.....	1
1.2. Problem	1
1.3. Araştırmanın Amacı.....	28
1.4. Araştırmanın Alt Amaçları.....	28
1.5. Araştırmanın Önemi.....	29
1.6. Araştırmanın Sayıltıları.....	30
1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları	30
BÖLÜM II	32
2.1. Yöntem.....	32
2.2. Evren ve Örneklem	32
2.3. Veri Toplama Aracı	33
2.4. Veri Analizi.....	34
BÖLÜM III	36
3.1. Bulgular ve Yorum	36
3.1.1.T-Test İstatistikleri.....	48
BÖLÜM IV	55
4.1. Özet Yargı.....	55
4.2 Öneriler	56
EKLER.....	59
KAYNAKÇA.....	61

ÇİZELGELER LİSTESİ

Tablo 1 Sektörlerin Reel Büyüme Hızları.....	5
Tablo 2 Sektörlerin GSYH İçerisindeki Payları	6
Tablo 3 Gayri Safi Milli Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Değerler)	7
Tablo 4 KKTC YÖBİS 2021-2022 öğretim yılı üniversitelere kaydolun TC ve Yabancı uyruklu öğrenci sayıları	9
Tablo 5 Lefke Avrupa Üniversitesi öğrencilerinin adaptasyon sorununu çizelgesi ..	10
Tablo 6 Kıbrıslı Türk Öğrencilerin Üniversite Yerleşimleri tablosu	11
Tablo 7 01/01/2017-02/01/2018 Merkez Bankası Döviz Kuru Ortalamaları	12
Tablo 8 2021-2022 öğretim yılı İngiltere yabancı öğrenci yerleşim istatistikleri tablosu	13
Tablo 9 Eğitim masrafları açısından birkaç örnek ülke tablosu.....	27
Tablo 10 Yaş Dağılımı	36
Tablo 11 Cinsiyet Dağılımı.....	36
Tablo 12 Ülke Dağılımı	37
Tablo 13 İlçe Dağılımı	38
Tablo 14 Üniversite Dağılımı.....	39
Tablo 15 Ev Kirası	39
Tablo 16 Kalacak Yer Yetersizliği.....	40
Tablo 17 Yurt Ücretleri.....	40
Tablo 18 Yurt Hizmetleri	40
Tablo 19 Ulaşım.....	41
Tablo 20 Yabancı Uyruklu Öğrenci Memnuniyeti Ölçeği Ortalama Puanları	41
Tablo 21 Katılımcı Öğrencilerin Yabancı Uyruklu Öğrenci Memnuniyeti Ölçeği Toplam Puanları.....	42
Tablo 22 Grup İstatistikleri	48
Tablo 23 Öğrenim Deneyiminin Tatmin Kârlığı	49
Tablo 24 Yerleşke Yaşamının Doyuruculuğu.....	50
Tablo 25 Akademik Destek ve İlgi	51
Tablo 26 Kurumun Yönetim ve İşleyişinden Memnuniyet.....	52
Tablo 27 Öğrenme İmkân ve Kaynaklarının Zenginliği	53
Tablo 28 Kişisel Gelişme ve Kariyer Desteği.....	54

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 Survey Monkey örneklem boyutu hesaplama	33
---	----

EKLER LİSTESİ

1. Etik Kurulu Onayı.....59
2. KKTC Cumhurbaşkanlığı Proje Onayı.....60

KISALTMALAR LİSTESİ

ANOVA	Varyans Analizi
ARGE	Araştırma Geliştirme
GBP	Great Britain Pound
GSMH	Gayri Safi Milli Hasıla
GSYH	Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
HE	Higher Education (Yüksek Öğretim)
HESA	Higher Education Statistics Agency (Yüksek Öğretim İstatistik Ajansı)
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences (Analiz Programı)
T Testi	Parametrik Varyans Analizi
YÖDAK	Yüksek Öğrenim Denetleme ve Akreditasyon Kurulu
\$/USD	Amerikan Doları

BÖLÜM I

1.1. Giriş

Bu bölümde araştırmanın problemi, genel amacı, alt amaçları, araştırmanın önemi, varsayımları ve sınırlılıkları yer almaktadır.

1.2. Problem

Seyahat olgusu insanlık tarihi kadar eski olsa da bu olgunun turizm adı ile anılması 17. Yüzyıl sonrasına dayanmaktadır. Tarih öncesi zamanlarda göç, avlanma, keşifler gibi kavramlar amacı ile yapılan seyahatler teknolojinin ilerlemesi, alım gücünün artması, ihtiyaçların çeşitlenmesi ile şekil değişmiş zaman zaman zorunlu, zaman zaman ise sosyalleşme haline gelmiştir. Birleşmiş Milletler ve Dünya Turizm Örgütü turizm kelimesini “yolcuların, her türlü amaç ve süreyle farklı coğrafi konumlar arasında hareket etmeleri” olarak tanımlamaktadırlar, (Çallı, 2015).

İnsanoğlu, daha iyi bir yaşam sürdürebilmek için gerek kendi ülkesi içerisinde gerekse başka ülkelere siyasi, ekonomik veya toplumsal nedenlerden dolayı göç etmektedir. II. Dünya savaşı ardından ayağa kalkmaya çalışan Avrupa ülkeleri çeşitli gelişmemiş veya az gelişmiş ülkelere insan gücü alımına gitmişlerdir. Özellikle Almanya 1954 yılından başlayarak 1970’li yıllara kadar gönüllülük çerçevesinde ve ekonomik koşullara bağlı olarak Türkiye, Yunanistan ve İspanya’dan işgücü bağlamında göç kabul etmiştir. İnsanlar İklim, Ekonomi, Siyasal, Eğitim kaynaklı, Beyin göçü veya Emekli göçü kapsamında buldukları yerlerden başka yerlere göç etmektedirler (Aksoy, 2012).

Tarihinin her döneminde ada içi veya ada dışından göçler alan Kıbrıs adasında da, 1571 Osmanlı İmparatorluğunun fethinden sonra, getirilen serbesiyetler, yerli halkın

korunması, topraklarının verimli olması gibi nedenlerle ivme kazanmıştı. 1572 yılından itibaren Türk nüfus da adaya göç etmeye başlamıştı, (Keser, 2006). 1878 yılında Osmanlı Devleti'nin adayı İngilizlere kiralaması sonrasında ise bir çok Türk'ün Türkiye'ye geri göç etmesine neden olmuştu. Aynı dönemde patlak veren I. Dünya savaşında Türkiye'nin Almanya yanında yer almasıyla İngilizler Ada'yı ilhak ettiklerini açılmamış bu da Türkiye'ye göçleri hızlandırmıştı, (Çakmak, 2008). Kırıl, 1995 yılında yayınlanan Anatolia dergisinde kaleme aldığı yazıda 9,251 m² yüzölçümü ile Akdeniz'in üçüncü büyük adası olan Kıbrıs'ta turizmin başlamasının 1960 yılına dayandığını ifade etmektedir. Gerek doğal alanları gerekse konumu, havası, sahilleri itibarı ile bir cazibe merkezi olan Kıbrıs'ta yatak kapasitesi 1960 yılında 3,806 iken bu rakamın 1973 yılında 10,796 yatağa yükseldiği gözlemlenmektedir.

1974 yılı Barış Harekatı sonrasında değişen konjektür, Türk ve Rum tarafları ateşkes ile Kuzey ve Güney olarak ikiye bölmüş, Kuzey'de yaşayan Rumlar Güneye, Güney'de yaşayan Türkler de Kuzeye göç etmiş, her iki halk Kıbrıs'ın farklı iki yarısında kendi yaşamlarını kurma yoluna gitmişlerdir, (Keser, 2006).

Küreselleşen Dünya'da turizm modelleri çerçevesinde insan hareketliliği de gündün güne artmaktadır. Geline zamanında eğitim de turizm modelleri içerisinde görülebilmektedir. Bu bağlamda son yıllarda eğitim amaçlı dolaşımarda da gözle görülür bir artış bulunmaktadır, (Sağiroğlu, 2011). Eğitim amacı ile yapılan göçler geçici süreli olabileceği gibi zaman zaman gelinen ülkelerin koşulları ve eğitim alınan ülkedeki şartlara bağlı olarak kalıcı da olabilmektedir. Yine gelişmemiş veya az gelişmiş ülkelere eğitim amaçlı başka ülkelere göç etmiş nitelikli kişiler gerek buldukları ülkelerdeki kurumsal firmalar gerekse büyük iş yerleri tarafından iş teklifleri almakta ve bu kişiler de beyin göçü olarak doğdukları ülkelere başka ülkelere yaşamlarını sürdürmektedirler, (Aksoy, 2012).

Türkiye’de 1995 ile 2000 yılları arasında 515,583 kişi eğitim amaçlı iller arası göç etmiştir. Bu göçlerden İstanbul %15’e yakın bir oranla en fazla göçü alırken, %11,6 Ankara, %5,5 İzmir, %4,1 Konya ve %3,3 Bursa almıştır, (Işık, 2009). Üniversitelerin buldukları bölgelere katkılarının yüksek olduğu bilinmektedir. Öğrenciler ekonomik gelirlerinin %60’ını barınma ve beslenmeye harcamaktadırlar. Bu durum bölgenin ekonomik ve sosyo-kültürel yapısına etki etmekte, gelir ve istihdam gibi konulara katkı yapmakta, sağlık, iletişim ve taşımacılık gibi konuların gelişmesine dolaylı olarak etki etmekte ve refah düzeyinin artmasına sebep olmaktadır ve bu durum da göçlerin azalmasına katkı sağlamaktadır. Tüm bunların yanında Üniversiteler ve öğrenci göçleri buldukları bölgelerin mimari yapısı ile arsa ve ev fiyatlarının değişmesi gibi faktörlerde etken rol oynamaktadırlar, bu yüzden de ilgili bölge bir cazibe merkezi haline gelmekte ve sürekli kalkınma olmaktadır, (Akçakanat, Çarıkcı ve Dulupçu, 2010).

1974 sonrası yeni bir yaşam ve yeni bir düzen kurmaya çalışan Kıbrıslı Türkler, öncelikle 1 Ekim 1974’te Otonom Kıbrıs Türk Yönetimi’ni ardından 13 Şubat 1975’te Kıbrıs Türk Federe Devleti’ni kurdu, (Coşkun, 2018). Yeni yapılanma sürecinde hem yaralarını sarmaya çalışan, hem çözüm müzakerelerine devam eden Kıbrıslı Türk’ler 1937 yılından beri öğretmen yetiştiren, şimdiki adı ile Atatürk Öğretmen Akademisi’nden (Atatürk Öğretmen Akademisi kısa tarihçesi; 2021) sonra yükseköğrenim bağlamında ilk adımı 1979 yılında Yüksek Teknoloji Enstitüsü adı ile şimdiki Doğu Akdeniz Üniversitesini kurmuşlardı. İnşaat, elektrik ve makine mühendisliği bölümleri ile öğretim hayatına başlayan Enstitü, 1983 yılında kurulan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin ardından, 1986 yılında öğretim hayatına Doğu Akdeniz Üniversitesi adı ile devam edip KKTC’nin ilk devlet üniversitesi olmuştur, (DAÜ hakkında; 2021).

Gelişen ve küreselleşen dünyada, eğitim faaliyetleri de ülkeler dışına çıkmış ve dünya çapına yayılmıştır. Bu yayılım örf, adet ve kültür paylaşımını zenginliğini beraberinde getirmekle beraber, ülkeden ülkeye, düşük eğitim kalitesi ve eğitimde ticarileşme tehlikesini de beraberinde getirmektedir, (Güngör, 2010). Öğrencilerin kendi ülkeleri dışındaki üniversiteleri seçme kriterlerini 8 ana başlıkta toplayabiliriz, (Education Corner, 2018. Akt. Gök, İnce ve Akgöz, 2018). Bu kriterleri; Üniversitenin akreditasyonu, türü, coğrafi konumu, büyüklüğü, toplam maliyeti, kalitesi, fakülteleri/bölümleri ve sosyal aktiviteleri olarak sayabiliriz. Eğitimin dünya çapına yayılması beyin göçünü de beraberinde getirmektedir. Az gelişmiş ülkelere doğru olan bu akımla az gelişmiş ülkeler yüksek eğitilmiş ve ülkesine fayda sağlayacak kişileri ekonomik koşullardan dolayı başka ülkelere kaptırmaktadırlar. Günümüz teknolojik koşullarında beyin göçünün ülkelere etkisi azalmakla birlikte devam etmektedir. Teknoloji kullanımı ile yurt dışında yaşayan bilim insanları kendi ülkelerine de fayda sağlayabilmektedirler, (Güngör, 2010).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 1983 yılında bağımsızlığını ilan etmiş 3,242 km² alana sahip, Kıbrıs adasının Kuzey kısmına hakim ve siyasi bağlamda Türkiye Cumhuriyeti tarafından tanınan bir ülkedir, (Ahmet ve Çiftçi; 2007). KKTC İstatistik Kurumu 2016-2021 aralığı verileri ele alındığında gayrisafi milli hasılanın, dolar cinsinden tutarının \$11,129 olduğu verisine ulaşmaktayız. Ülke ekonomisinde büyük rol oynayan kamu sektörü yanı sıra Turizm ve Eğitim'in yerinin de küçümsenemeyecek oranda olduğu görülmektedir. KKTC Ekonomisi içerisinde Yükseköğretim sektörünü ele aldığımızda 2014-2021 (her iki yıl dahil) süresinde toplam büyümenin %58,48 olduğunu görmekteyiz, (stat.gov.ct.tr., 2023).

Tablo 1*Sektörlerin Reel Büyüme Hızları*

(Sabit Fiyatlarla, %)

Sektörler	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1. Tarım	4,8	14,5	-7,3	4,9	2,6	2,7	1,8	-1,5
1.1. Bitkisel	2,6	30,3	-16,1	-3,9	11,9	4,6	-0,1	10,8
1.2. Hayvancılık	8,1	2,4	-1,6	9,6	-2,3	0,9	4,5	5,6
1.3. Ormancılık	-29,0	53,4	70,0	17,3	-2,4	7,2	8,2	4,1
1.4. Balıkçılık	1,0	-5,3	10,2	31,0	-15,5	1,4	-8,5	9,1
2. Sanayi	8,5	19,5	7,3	4,4	-12,4	-14,7	15,0	16,8
2.1. Taşocakçılığı	1,6	14,2	7,5	8,3	-3,0	-5,1	21,1	20,2
2.2. İmalat Sanayii	10,8	23,9	7,7	4,2	-16,2	-20,2	16,6	18,4
2.3. Elektrik-Su	2,1	5,7	5,9	4,4	1,4	2,4	10,0	12,3
3. İnşaat	-4,5	6,5	5,7	10,6	7,6	3,9	25,6	23,0
4. Ticaret-Turizm	8,5	-0,8	4,8	9,0	0,4	-2,7	35,6	5,4
4.1. Toptan ve Perakende Ticaret	10,1	-2,2	4,3	5,2	0,0	-4,9	18,7	0,7
4.2. Otelcilik ve Lokantacılık	2,6	4,2	6,5	22,4	1,6	4,0	82,0	64,2
5. Ulaştırma-Haberleşme	3,2	5,7	5,3	6,9	3,5	3,5	16,6	32,8
6. Mali Müesseseler	0,8	1,7	2,0	3,1	2,7	1,2	0,5	-2,0
7. Konut Sahipliği	2,6	3,0	3,5	3,8	4,6	5,0	3,6	3,8
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	8,8	9,5	3,6	7,7	5,3	1,3	16,0	3,1
8.1. Serbest Meslekler	5,1	6,8	3,5	7,1	1,2	-0,7	18,2	9,9
8.2. Yükseköğretim	11,1	11,0	3,6	8,0	7,5	2,3	15,0	-0,1
9. Kamu Hizmetleri	-0,1	0,1	-0,2	-0,8	1,3	3,7	-1,5	-5,5
10. İthalat Vergileri	7,9	-9,6	9,0	0,5	2,4	3,6	16,4	26,1
11. GSYH	4,8	4,0	3,6	5,4	1,3	0,2	16,2	3,9
12. Net Dış Alem Faktör Gelirleri	40,5	41,9	133,0	37,9	23,3	10,9	4,4	94,4
GSMH	4,9	4,1	3,8	5,5	1,3	0,2	16,2	4,0

(KKTC İstatistik Kurumu, 2021)

%58.48 sektörel reel büyüme hızına sahip Yükseköğretim sektörünün yine aynı yıllar baz alındığında GSYH içerisindeki 8 yıllık yerinin ise %61 olduğu görülmektedir.

Tablo 2*Sektörlerin GSYH İçerisindeki Payları*

(Cari Fiyatlarla, %)

Sektörler	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1. Tarım	5,5	6,0	5,6	4,5	6,2	5,5	6,0	8,3
1.1. Bitkisel	2,6	2,9	2,7	1,9	2,3	2,6	2,8	4,2
1.2. Hayvancılık	2,5	2,8	2,5	2,1	3,5	2,5	2,7	3,8
1.3. Ormancılık	..	..	..	..	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4. Balıkçılık	0,4	0,3	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3
2. Sanayi	8,8	9,2	9,2	9,7	8,4	7,8	9,6	7,5
2.1. Taşocakçılığı	0,5	0,7	0,7	0,9	1,0	0,9	1,3	2,2
2.2. İmalat Sanayii	3,1	3,7	3,7	3,3	3,0	2,8	2,5	2,2
2.3. Elektrik-Su	5,1	4,8	4,8	5,5	4,4	4,1	5,8	3,1
3. İnşaat	4,2	4,7	4,4	5,8	5,9	5,8	9,6	7,5
4. Ticaret-Turizm	20,6	19,7	19,7	20,1	20,8	22,2	12,8	13,8
4.1. Toptan ve Perakende Ticaret	12,3	10,7	10,9	11,1	11,2	10,5	10,3	10,4
4.2. Otelcilik ve Lokantacılık	8,3	9,0	8,7	9,0	9,6	11,7	2,5	3,4
5. Ulaştırma-Haberleşme	8,9	8,8	8,3	8,0	7,3	7,3	6,4	9,2
6. Mali Müesseseler	7,2	7,0	7,7	6,9	8,1	8,0	7,9	8,9
7. Konut Sahipliği	4,5	4,4	4,6	4,5	4,9	5,2	6,3	7,3
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	11,6	13,9	14,5	15,7	15,8	13,2	12,9	14,2
8.1. Serbest Meslekler	6,1	6,3	6,3	6,4	6,6	6,4	6,1	6,6
8.2. Yükseköğretim	5,5	7,6	8,2	9,3	9,2	6,8	6,8	7,6
9. Kamu Hizmetleri	18,1	16,8	15,9	15,1	13,4	16,1	19,4	15,5
10. İthalat Vergileri	10,6	9,5	10,2	9,7	9,2	9,0	9,1	7,8
GSYH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

(İstatistik Kurumu, 2021)

KKTC İstatistik Kurumu verilerine göre Yükseköğretim sektörünün 2021 yılında Kuzey Kıbrıs'a sağladığı katkı 2,295,128,114.7 Türk Lirası olarak göze çarpmaktadır. KKTC İstatistik Kurumu (2021) yılı verilerine göre Gayri Safi Yurtiçi Hasıla ise 30,188,868,239.0 TL (\$2,327,879,170.83, KKTCMB, efektif alış 31/12/2019) tutarındadır. Bu verilere dayanarak Yükseköğrenim sektörünün GSYİH içerisindeki yerinin %24 olduğu net olarak görülmektedir. Yükseköğretim sektörünün ekonomi içerisindeki bu payı, pandemi sürecinde eğitimin durması ile yaşanan kayıplardan dolayı sarsılan ülke ekonomisi gerçeğini ortaya koymaktadır. Öğrencinin ülkede

olmasının ekonomik bağlamda önemini ortaya koyan bu istatistikler adanın “öğrenci dostu ada” olmasının ne kadar gerekli olduğunu da gözler önüne sermektedir. Neredeyse Turizm sektörü ile aynı ekonomik orana sahip olan Yükseköğretim sektörünün ülkenin lokomotif sektörleri arasında olduğu ve devlet tarafından korunması ile teşvik edilmesi, ekonomiye büyük katkı sağlayan öğrencilerin ise devlet yanında halk tarafından da korunması gerekliliğinin önemi bu veriler sonucunda ortaya çıkmaktadır. Fakat bu sürece ilişkin olası sorunlar ve öğrenci memnuniyetsizlikleri, eğitim sektörünü olumsuz etkileyecektir ve bu bir problemdir.

Tablo 3

Gayri Safi Milli Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Değerler)

(Cari fiyatlarla TL)

Sektörler	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1. Tarım	647,629,635.6	658,848,909.7	1,139,407,329.0	1,171,218,199.0	1,279,750,357.2	2,525,767,662.7
1.1. Bitkisel	309,335,957.5	279,591,590.0	427,392,377.4	553,403,152.7	607,883,373.3	1,275,252,797.5
1.2. Hayvancılık	295,306,434.6	308,349,384.2	634,077,329.1	524,413,163.4	578,414,561.1	1,139,269,982.4
1.3. Ormancılık	2,705,095.9	3,637,189.3	4,614,438.6	5,521,686.3	6,872,307.4	10,449,981.7
1.4. Balıkçılık	40,282,147.6	67,270,746.2	73,323,183.9	87,880,196.7	86,580,115.4	100,794,901.2
2. Sanayi	1,064,729,996.9	1,413,347,199.8	1,537,999,448.0	1,675,708,169.4	2,064,350,330.6	2,273,994,925.0
2.1. Taşocakçılığı	80,145,898.3	136,385,347.5	182,262,258.9	199,789,970.0	280,187,856.4	658,236,188.0
2.2. İmalat Sanayi	427,701,829.5	476,765,694.5	553,974,033.9	603,265,899.5	542,444,069.9	689,836,284.0
2.3. Elektrik-Su	556,882,269.1	800,196,157.8	801,763,155.2	872,652,299.9	1,241,718,404.3	925,922,453.0
3. İnşaat	511,655,949.5	836,392,688.7	1,081,401,514.6	1,235,057,500.1	2,054,646,973.6	2,247,766,853.3
4. Ticaret-Turizm	2,280,624,164.4	2,921,842,847.7	3,814,495,652.1	4,746,675,340.4	2,746,634,923.8	4,153,759,437.7
4.1. Toptan ve Perakende Ticaret	1,269,647,792.8	1,617,782,408.4	2,052,944,845.7	2,238,490,045.2	2,201,434,001.9	3,142,668,545.2
4.2. Otelcilik ve Lokantacılık	1,010,976,371.6	1,304,060,439.3	1,761,550,806.4	2,508,185,295.2	545,200,922.0	1,011,090,892.5

Tablo3
(devam)

		965,311,926.4	1,156,616,272.2	1,339,001,555.9	1,564,723,875.9	1,370,700,681.0	2,764,184,833.5
5. Ulaştırma-Haberleşme							
6. Mali Müesseseler		887,654,462.9	1,007,759,697.2	1,486,415,691.5	1,717,275,901.1	1,685,612,592.4	2,678,856,550.1
7. Konut Sahipliği		535,295,879.2	655,616,487.3	896,311,551.3	1,102,357,295.9	1,356,916,919.9	2,206,501,765.8
8. Serbest Meslek ve Hizmetler		1,679,888,563.1	2,289,834,572.8	2,889,874,719.9	2,819,415,103.4	2,755,174,171.4	4,272,004,728.0
8.1. Serbest Meslekler		733,056,241.0	935,524,047.8	1,212,944,490.4	1,370,682,707.2	1,309,256,926.4	1,976,876,613.2
8.2. Yükseköğretim		946,832,322.1	1,354,310,525.0	1,676,930,229.5	1,448,732,396.1	1,445,917,245.0	2,295,128,114.7
9. Kamu Hizmetleri		1,850,174,099.6	2,193,064,023.5	2,461,107,086.4	3,441,668,019.4	4,146,014,376.9	4,670,800,486.5
10. İthalat Vergileri		1,178,263,780.7	1,411,501,580.3	1,678,150,790.5	1,921,252,934.5	1,947,681,745.2	2,350,093,293.5
11. GSYH		11,601,228,458.4	14,544,824,279.1	18,324,165,339.2	21,395,352,339.2	21,407,483,071.9	30,143,730,536.0
12. Net Dış Alem Faktör Gelirleri		4,231,920.0	6,936,900.0	10,634,360.0	13,746,471.2	17,133,680.0	45,137,703.0
GSMH		11,605,460,378.4	14,551,761,179.1	18,334,799,699.2	21,409,098,810.4	21,424,616,751.9	30,188,868,239.0
FBGSMH (\$)		13,902	14,187	13,277	12,649	10,055	11,129

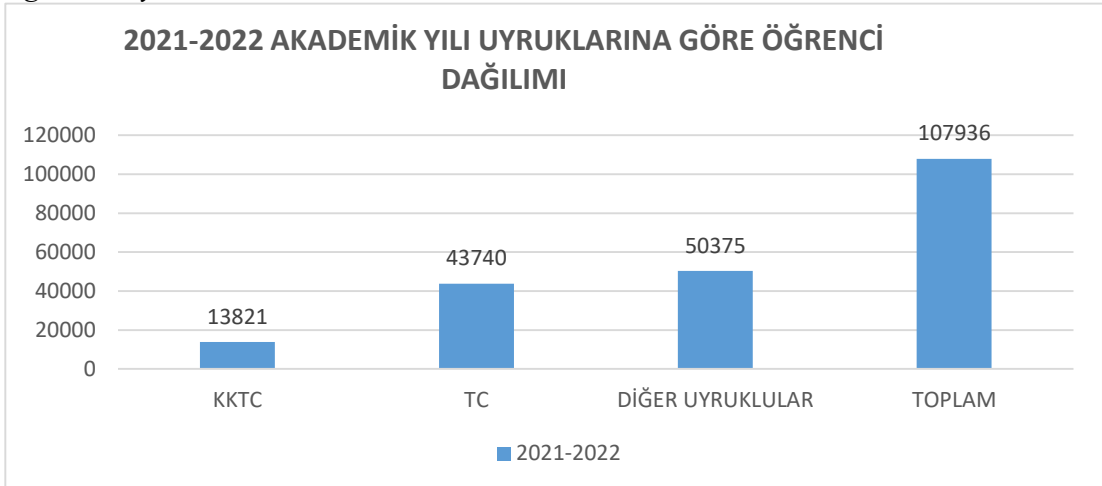
(KKTC İstatistik Kurumu, 2021)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde, Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin kurulması ile üniversite şehri haline gelen Gazimağusa İlçesi'nde 1986 yılı sonrası yaşanan gelişmeler üniversite sektörünün ülke ekonomisine olan katkısını gözler önüne sermiştir. 1978 yılında 17,000 olan Gazimağusa defakto nüfusu'nun 1986 sonrası normal artışın dışında bir ivme kazandığı ve 20 yılda %100 artışla 2006 yılında yapılan nüfus sayımında 35,381 rakamına ulaştığı görülmektedir, (Akengin ve Kaykı, 2013). Yeni kurulan üniversitelerin, kuruldukları bölgelerin gelişime katkıda buldukları, sosyo-ekonomik hayata tesir ettikleri ve ticari hayata ekonomik girdiler sağlamakta oldukları bilimsel bir gerçektir, (Sargın, 2007).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 1985 yılında faaliyete başlayan özel üniversitecilik ise bugün hemen hemen her ilçeye yayılmış, ekonominin lokomotif sektörleri arasında en önemlilerinden birisi olmuştur. Karabaş ve Şafaklı 2015, yapmış oldukları çalışmada 2002-2003 öğretim yılında, yükseköğretim sektöründe öğrenci sayısı toplamının 27,748 olduğunu gözlemlerken 2014-2015 yılında bu sayı 75,489'a çıktığını ifade etmişlerdi. KKTC Milli Eğitim Bakanlığı, Yüksek Öğrenim ve Dış İlişkiler Dairesi'nin (2022) istatistiki verilerine bakıldığı zaman ise bu sayının pandemiye rağmen 2021-2022 öğrenim yılında 107,936 olduğu dikkati çekmektedir. Yine aynı veriler bize Türkiye'den Kuzey Kıbrıs'a gelip öğrenimine devam eden öğrenci sayısının 43,740, Dünya'daki 3. ülkelerden gelen öğrenci sayısının ise 50,375 olduğunu göstermektedir.

Tablo 4

KKTC YÖBİS 2021-2022 öğretim yılı üniversitelere kaydolun TC ve Yabancı uyruklu öğrenci sayıları

(yobis.mebnet.net, 2023)

KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yükseköğrenim ve Dış İlişkiler Dairesi istatistiklerinden elde etmiş olduğumuz verilere göre 2021-2022 Akademik Yılında Kuzey Kıbrıs'ta öğrenim gören 94,115 yabancı öğrenci bulunmaktadır. Bu

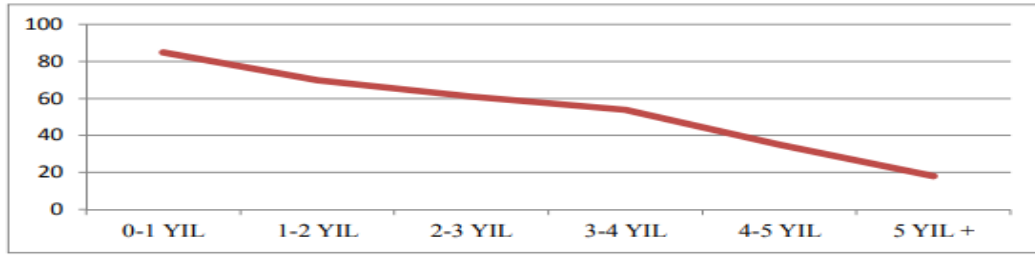

öğrenciler genel olarak Türkiye, Afrika, Asya ve Avrupa kıtalarından adımıza gelmektedirler. Yerel bir gazetemizin 17 Aralık 2019'da yapmış olduğu araştırma Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 140 ülkeden öğrencinin var olduğunu göstermektedir, (kibrisgazetesi.com, 2019).

Osmanlı, Ü. 2018; Lefke Avrupa Üniversitesi örnekli yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin ilk yıllarda ülkede ve okulda adaptasyon sorunu yaşadıkları fakat ileriki yıllarda bu adaptasyon sorununun azaldığını gözlemlediler.

Tablo 5

Lefke Avrupa Üniversitesi öğrencilerinin adaptasyon sorununu çizelgesi

Grafik 1: Lefke'de Bulunulan Yıl - Uyum Sorunu İlişkisi

(Osmanlı, 2018)

Lefke Avrupa Üniversitesi örneklemleri yapılan çalışmada 2017-2018 öğretim yılı istatistiklerine göre Lefke Avrupa Üniversitesi'nde 8,059 TC, 1,843 3. Ülke vatandaşı öğrenci öğrenim görmekteydi. Bu sayıların oransal karşılığı 10,865 kişi olan toplam öğrenci sayısı içerisinde %91.13'ü işaret etmektedir, (Osmanlı, Ü. 2018).

2015-2021 yılları arasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Liselerinden mezun olup Türkiye veya 3. Ülkelere eğitim amaçlı giden Kıbrıslı Türk öğrenci sayıları incelendiği zaman ise 6 yılın ortalamasının yaklaşık %21 olduğunu hesaplayabiliriz. Aşağıdaki tabloda da göreceğiniz gibi son altı yılda mezun olan

toplam 16,608 öğrencinin 3,431 kişinin ülkemiz dışında eğitim aldığı gözlemlenmektedir, (yobis.mebnet.net, 2023).

Tablo 6

Kıbrıslı Türk Öğrencilerin üniversite Yerleşimleri tablosu

	KKTC LİSELERİNDEN MEZUN OLANLARIN SAYISI				ÜNİVERSİTELERE KAYIT YAPTIRANLARIN SAYISI					
	DÜZ LİSE	MESLEK LİSESİ	ÖZEL LİSE	TOPLAM	ÖSYM	GCE-A LEVEL (TÜRKİYE)	TC BURSLARI	III. ÜLKE	KKTC ÜNİVERSİTELERİ	TOPLAM
2015-2016	1461	698	377	2536	504	63	30	184	982	1763
2016-2017	1597	746	393	2736	474	51	27	182	1305	2039
2017-2018	1703	729	455	2887	230	22	25	175	1720	2172
2018-2019	1597	645	501	2743	262	35	26	177	1450	1950
2019-2020	1580	680	441	2701	238	80	75	131	1504	2028
2020-2021	1784	759	462	3005	126	74	73	167	1629	2069

2020-2021 TOPLAM TC: 273

(Milli Eğitim Bakanlığı, Yüksek Öğrenim ve Dış İlişkiler dairesi, 2022)

Çetin, Kaşlı, Ecevit ve Serel, (2008), Balıkesir Üniversitesinde yapmış oldukları ve Balıkesir'in Gönen ilçesi örnekli araştırmada uluslararası öğrencilerin bütçelerinin %23,35'lik kısmını barınma, ısınma, elektrik, su, tüp gaz ve iletişime, %4,16 kırtasiye giderlerine, %34.71'ini ise eğlence ve sosyal faaliyetlere harcadıklarını tespit etmişlerdir. Bu analize bakılınca öğrencilerin okul ücreti haricinde iç piyasaya ve ülke ekonomisine katkısı bütçelerinin %62.22'si olarak görülmektedir. 876 öğrenci ile yapılan bu araştırma sonucunda toplam harcanan rakamın eğitim sezonunda 3,622,950 YTL yani o dönem merkez bankası dolar kuru (1,44YTL=\$1) ile ortalama \$2,516,000 olduğu saptanmıştır. Kişi başı ortalama ekonomiye katkı bağlamında alacak olursak

her öğrenci Balıkesir'in Gönen ilçesine ortalama yıllık \$2,872 girdi sağlamıştır. Balıkesir Gönen belediyesi raporlarından elde etmiş olduğumuz bütçe gelirlerinin 2017 yılında 45,300,000 TL yani 2017 ortalama Döviz Satış Dolar kuru (3,65TL=\$1) baz alındığında, KKTC merkez bankası, (2017); \$12,410,000 olduğu gözlemlenmektedir, (Sayıştay, 2018: 2). Döviz bağlamında çok fazla değişmediğini düşündüğüm bütçe verilerini baz alırsak yıllık öğrenci getirisinin belediye bütçesine oranlandığında ortalama %21 olduğu verisine ulaşabiliriz.

Tablo 7

01/01/2017-02/01/2018 Merkez Bankası Döviz Kuru Ortalamaları

Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Döviz Alış(TRY)	Döviz Satış(TRY)	Efektif Alış(TRY)	Efektif Satış(TRY)
01/01/2017	02/01/2018	3.64899	3.65557	3.64644	3.66105

(KKTC Merkez Bankası, 2021)

Erzurum ili Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin yapmış oldukları harcamalara yönelik yapılan başka bir araştırmada ise şu bulgulara rastlanmıştır. Çalışma öğrencilerin ortalama aylık harcamalarının 744,66 TL, Selçuk, G . (2013: 11), yani çalışmanın yapıldığı 2013 yılındaki KKTC Merkez Bankası ortalama dolar kuru baz alındığında (1,76 TL=\$1) \$423.10 olduğu gözlemlenmektedir. Öğretimin yılda 8 ay sürdüğü varsayımı ile üniversitenin bulunduğu bölgeye, öğrencilerin kişi başı yıllık katkısının ise toplamda \$3,384.80 olduğu hesaplanabilir. 2013 yılı Erzurum Büyükşehir Belediye bütçesine bakacak olursak rakamın 131,732,769.91 TL, sayistay.gov.tr., (2017), olduğu görülebilir. Aynı dönem KKTC Merkez Bankası dolar kuru baz alındığında ise döviz bazında bütçe rakamının \$74,848,164.72 olduğu hesaplanmaktadır. 2013 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi öğrenci sayısının 31,276 kişi olduğunun belirtildiği

çalışmada, Selçuk, G . (2013: 11), toplam ekonomik katkının $31,276 \times \$3,384.80 = \$105,863,004.8$ rakamına ulaştığı, yani yıllık belediye bütçesinden yaklaşık %30 daha fazla olduğu gözlemlenmektedir. Öğrenciler bütçelerinin %40.70'lik kısmını barınma, ısınma, elektrik, su, tıp gaz ve iletişime, %9,5 kırtasiye giderlerine, %25,60'sını ise eğlence ve sosyal faaliyetlere harcamaktadırlar.

Yukarıdaki veriler öğrenci popülasyonunun buldukları bölge ve ülkelere yapmış oldukları katkıları açıkça göz önüne sermektedir. Bu yerel gelirlerden iş dünyası, eğitim dünyası, belediyeler ve ülkenin kurumsal yapısı yararlanmaktadır.

İngiltere Yüksek Öğrenim İstatistik Kurumu HESA (Higher Education Statistics Agency) verilerine bakacak olursak Yükseköğrenim sektörünün en fazla gelişmiş olduğu İngiltere'de 2021-2022 öğretim yılında 680,035 öğrencinin İngiltere dışından eğitim amaçlı İngiltere'ye gitmiş olduğunu gözlemleyebiliriz. 2015-2016 öğretim yılında 443,820 olan rakam 6 yılda özellikle Avrupa dışı ülkelere gelen eğitim göçü ile %35 artış göstermiştir.

Tablo 8

2021-2022 öğretim yılı İngiltere yabancı öğrenci yerleşim istatistikleri tablosu

HE Sağlayıcı bölgesi					
Bölge	İngiltere	Galler	İskoçya	Kuzey İrlanda	Birleşik Krallık Toplamı
Aberdeenshire	425	15	9,175	5	9,620
Abertawe - Swansea	2,205	7,135	65	15	9,425
Angus	165	10	3,845	5	4,025
Antrim and Newtownabbey	975	35	275	4,135	5,420
Argyll and Bute	180	10	2,745	5	2,945

Tablo8
(devam)

Armagh, Banbridge and Craigavon	1,175	70	315	5,580	7,140
Bath and North East Somerset	5,375	505	140	10	6,030
Bedford	5,805	90	90	0	5,985
Belfast	2,090	100	650	8,385	11,225
Blackburn with Darwen	4,660	50	65	5	4,780
Blackpool	2,720	50	40	5	2,810
Blaenau Gwent - Blaenau Gwent	315	1,510	10	5	1,840
Bournemouth , Poole and Christchurch	10,000	500	125	20	10,640
Bracknell Forest	3,370	135	55	0	3,560
Brighton and Hove	9,710	170	240	15	10,135
Bro Morgannwg - The Vale of Glamorgan	1,815	3,190	45	10	5,060
Buckingham hire	19,140	705	365	35	20,245
Caerdydd - Cardiff	4,665	11,130	180	25	16,005
Caerffili - Caerphilly	1,175	4,075	25	5	5,280
Cambridgesh ire	20,360	370	575	30	21,335
Casnewydd - Newport	1,795	3,495	40	5	5,335
Castell-Nedd Port Talbot - Neath Port Talbot	855	3,905	25	5	4,795
Causeway Coast and Glens	1,025	40	250	3,295	4,615
Central Bedfordshire	7,810	165	100	10	8,090
Cheshire East	11,320	380	285	15	12,000
Cheshire West and Chester	9,630	740	225	25	10,620
City of Aberdeen	570	25	9,035	15	9,645
City of Bristol	13,950	1,035	330	15	15,335

Tablo8
(devam)

City of Derby	7,845	125	60	10	8,045
City of Dundee	220	5	5,195	10	5,430
City of Edinburgh	2,335	75	18,290	35	20,735
City of Glasgow	1,145	50	22,395	30	23,615
City of Kingston upon Hull	6,210	35	45	5	6,290
City of Leicester	11,975	160	90	15	12,240
City of Nottingham	10,520	155	100	10	10,780
City of Plymouth	6,655	475	90	15	7,235
City of Portsmouth	5,595	145	70	10	5,820
City of Southampton	6,710	190	75	5	6,985
City of Stoke-on-Trent	6,605	120	35	10	6,770
City of York	5,870	55	250	5	6,180
Clackmannan shire	80	5	1,510	0	1,595
Conwy - Conwy	1,770	2,280	55	5	4,110
Cornwall County	12,120	1,135	225	25	13,500
Durham	11,995	115	325	15	12,455
Cumbria	10,550	200	555	15	11,320
Darlington	3,065	30	65	5	3,160
Derbyshire	19,515	350	290	20	20,175
Derry and Strabane	1,295	55	245	4,025	5,620
Devon	18,560	1,840	400	35	20,840
Dorset	9,015	640	155	5	9,815
Dumfries and Galloway	385	10	3,825	5	4,225
East Ayrshire	100	10	3,245	5	3,355
East Dunbartonshire	245	5	4,990	5	5,245
East Lothian	320	5	3,175	10	3,515
East Renfrewshire	205	10	4,750	10	4,970
East Riding of Yorkshire	8,770	100	165	10	9,050
East Sussex	14,020	370	315	25	14,730
Essex	39,610	695	605	55	40,965

Tablo8
(devam)

Falkirk	150	5	4,615	5	4,775
Fermanagh and Omagh	895	45	215	3,100	4,250
Fife	605	25	10,495	20	11,145
Gloucestershire	16,480	1,735	355	25	18,600
Greater London	389,290	6,160	6,965	535	402,955
Greater Manchester	90,600	1,205	1,295	135	93,235
Gwynedd - Gwynedd	1,295	2,605	65	10	3,975
Halton	3,000	80	40	5	3,125
Hampshire	37,500	1,715	695	50	39,960
Hartlepool	2,545	30	30	0	2,610
Herefordshire	4,335	695	100	5	5,135
Hertfordshire	40,905	965	755	65	42,685
Highland	345	15	8,080	10	8,445
Inverclyde	65	10	2,430	5	2,505
Isle of Man	1,145	55	80	15	1,300
Isle of Wight	3,155	90	45	0	3,290
Isles of Scilly	40	5	0	0	45
Kent	44,650	935	785	60	46,425
Lancashire	33,110	580	730	55	34,470
Leicestershire	19,140	390	260	30	19,820
Lincolnshire	18,680	270	305	20	19,275
Lisburn and Castlereagh	1,200	55	435	4,170	5,860
Luton	9,115	90	55	10	9,270
Medway	7,610	135	85	5	7,840
Merseyside	39,785	830	610	100	41,325
Merthyr Tudful - Merthyr Tydfil	260	1,470	5	5	1,745
Mid Ulster	735	30	170	4,170	5,110
Mid and East Antrim	765	30	255	3,515	4,565
Middlesbrough	4,375	30	35	5	4,445
Midlothian	175	10	2,505	5	2,695
Milton Keynes	10,660	205	125	15	11,005
Moray	195	5	3,115	5	3,320
Newry, Mourne and Down	1,140	45	310	5,110	6,605

Tablo8
(devam)

Norfolk	20,155	335	360	30	20,885
North					
Ayrshire	135	10	3,665	5	3,810
North Down					
and Ards	1,210	70	535	3,615	5,430
North East					
Lincolnshire	3,270	50	25	10	3,350
North					
Lanarkshire	245	15	10,570	5	10,830
North					
Lincolnshire	3,720	45	35	5	3,805
North					
Somerset	5,305	555	90	5	5,955
North					
Yorkshire	16,590	245	630	40	17,505
Northampton					
shire	22,910	585	310	40	23,845
Northumberl					
and	7,465	75	530	20	8,090
Nottingham's					
hire	21,400	335	255	30	22,015
Orkney					
Islands	30	5	765	0	795
Oxfordshire	23,855	1,070	675	40	25,640
Pen-Y-Bont					
Ar Ogwr -					
Bridgend	1,270	4,170	40	5	5,480
Perth and					
Kinross	395	10	5,840	10	6,255
Peterborough	5,935	85	75	5	6,105
Powys -					
Powys	1,845	2,365	40	0	4,260
Reading	5,160	220	95	5	5,480
Redcar and					
Cleveland	3,685	20	50	5	3,760
Renfrewshire	230	10	6,385	5	6,630
Rhondda,					
Cynon, Taff -					
Rhondda,					
Cynon, Taff	1,380	5,715	45	10	7,155
Rutland	1,260	25	35	0	1,320
Scottish					
Borders	345	15	3,335	5	3,700
Shetland					
Islands	35	0	955	0	990
Shropshire	7,755	995	140	10	8,900
Sir Benfro -					
Pembrokeshi					
re	1,205	2,615	35	5	3,860
Sir					
Ceredigion -					
Ceredigion	780	1,885	45	5	2,710
	1,565	1,675	50	5	3,295

Tablo8
(devam)

Sir Ddinbych					
-					
Denbighshire					
Sir Fynwy -					
Monmouthshire	1,655	1,680	75	10	3,425
Sir					
Gaerfyrddin -					
Carmarthenshire	1,510	5,270	65	15	6,860
Sir Y Fflint -					
Flintshire	2,890	2,130	70	5	5,100
Sir Ynys					
Môn - Isle of					
Anglesey	825	1,375	35	10	2,245
Slough	5,865	120	45	10	6,040
Somerset	12,325	1,155	265	25	13,775
South					
Ayrshire	145	10	3,470	0	3,630
South					
Gloucestershire	7,090	710	105	10	7,915
South					
Lanarkshire	355	15	10,750	0	11,120
South					
Yorkshire	34,810	445	435	25	35,720
Southend-on-					
Sea	4,660	105	60	5	4,830
Staffordshire	23,270	745	240	30	24,285
Stirling	265	5	3,685	5	3,965
Stockton-on-					
Tees	6,025	35	120	10	6,190
Suffolk	18,340	295	365	35	19,035
Surrey	39,255	1,340	965	70	41,630
Swindon	5,170	530	70	10	5,780
Telford and					
Wrekin	4,920	275	55	10	5,260
Thurrock	5,750	115	55	5	5,930
Tor-Faen -					
Torfaen	720	2,290	10	5	3,025
Torbay	2,595	260	40	0	2,895
Tyne and					
Wear	28,585	320	1,000	65	29,975
Warrington	6,250	135	140	10	6,535
Warwickshire	17,025	625	235	25	17,910
West					
Berkshire	4,375	280	100	10	4,765
West					
Dunbartonshire	65	5	2,560	0	2,630
West Lothian	240	10	5,770	5	6,025

Tablo8
(devam)

West Midlands	102,570	3,100	665	140	106,480
West Sussex	22,770	695	425	40	23,925
West Yorkshire	67,200	710	1,050	75	69,035
Western Isles (Eilean Siar)	35	0	890	0	930
Wiltshire	13,485	1,325	325	25	15,160
Windsor and Maidenhead	5,225	240	140	10	5,610
Wokingham	5,955	365	110	15	6,440
Worcestershire	15,505	1,185	200	20	16,910
Wreccam - Wrexham	2,240	2,920	65	0	5,225
England (county/unitary authority unknown)	4,755	60	335	30	5,185
Northern Ireland (district council area unknown)	40	5	15	200	260
Scotland (council area unknown)	70	0	975	5	1,050
Wales (unitary authority unknown)	75	80	10	0	165
Channel Islands not otherwise specified	2,590	125	195	5	2,915
United Kingdom, not otherwise specified	410	5	15	0	430
TOTAL UK REGION					2,182,590
Afghanistan	270	10	50	5	335
Albania	685	5	30	75	795
Algeria	710	15	90	10	830
American Samoa	5	0	0	0	5
Andorra	20	0	0	0	25
Angola	255	0	20	0	275
Anguilla	30	0	0	0	35
Antigua and Barbuda	35	0	5	0	40
Argentina	265	5	35	5	305

Tablo8
(devam)

Armenia	105	5	15	0	125
Aruba	0	0	0	0	0
Australia	1,715	50	245	30	2,040
Austria	1,225	40	275	5	1,550
Azerbaijan	460	15	60	0	535
Bahamas, The	125	5	20	0	150
Bahrain	1,255	60	125	10	1,450
Bangladesh	10,005	1,055	805	835	12,700
Barbados	175	5	5	5	190
Belarus	130	5	15	0	150
Belgium	2,065	75	330	5	2,475
Belize	25	0	10	0	35
Benin	30	0	0	0	30
Bermuda	440	20	25	0	485
Bhutan	35	0	5	0	40
Bolivia	80	5	15	5	100
Bonaire, Sint Eustatius and Saba	0	0	0	0	0
Bosnia and Herzegovina	55	0	10	0	70
Botswana	390	20	45	10	465
Brazil	1,255	25	155	15	1,450
British Virgin Islands	145	5	10	0	160
Brunei	545	60	100	5	710
Bulgaria	3,165	145	685	5	4,005
Burkina Faso	10	0	0	0	10
Burundi	25	5	5	0	30
Cambodia	260	10	15	0	285
Cameroon	410	20	75	10	520
Canada	5,650	305	1,380	150	7,485
Cape Verde	5	0	0	0	5
Cayman Islands	370	10	30	0	410
Central African Republic	5	0	0	0	5
Chad	10	0	0	0	10
Chile	740	10	110	0	860
China	124,370	4,745	20,830	1,745	151,690
Christmas Island	15	0	0	0	15
Colombia	780	5	75	10	870

Tablo8
(devam)

Comoros	0	0	0	0	0
Congo Congo (Democratic Republic) {formerly Zaire }	30	0	0	0	30
Cook Islands	0	0	0	0	0
Costa Rica	75	0	15	0	90
Croatia	730	35	95	0	860
Cuba	15	0	5	0	25
Curaçao	5	0	0	0	5
Cyprus (European Union)	5,405	305	610	15	6,330
Cyprus (Non- European Union)	145	0	10	0	155
Czech Republic	1,805	125	325	5	2,260
Denmark	840	25	285	5	1,155
Djibouti	5	0	0	0	10
Dominica	30	0	5	0	35
Dominican Republic	110	10	15	0	130
East Timor	5	0	0	0	5
Ecuador	295	5	45	5	350
Egypt	3,150	70	215	40	3,470
El Salvador	40	0	5	0	45
Equatorial Guinea	10	0	0	0	10
Eritrea	15	0	0	0	20
Estonia	500	25	95	0	615
Ethiopia	190	5	25	0	220
Falkland Islands	30	0	5	0	35
Faroe Islands	25	0	10	0	40
Fiji	15	0	5	0	20
Finland	765	20	520	10	1,315
France French Polynesia	9,910	360	1,560	40	11,870
Gabon	5	0	5	0	5
Gabon	20	0	0	0	20
Gambia, The	115	15	20	5	150
Georgia	185	10	35	5	235
Germany	7,445	505	1,925	35	9,915
Ghana	2,755	105	850	350	4,060

Tablo8
(devam)

Gibraltar	885	55	25	0	970
Greece	5,850	275	950	20	7,100
Greenland	0	0	0	0	0
Grenada	30	0	0	0	35
Guam	0	0	0	0	0
Guatemala	45	5	15	0	65
Guinea	10	0	5	0	15
Guinea- Bissau	0	0	0	0	0
Guyana	55	0	25	40	120
Haiti	10	0	0	0	10
Honduras	40	0	5	0	50
Hong Kong (Special Administrati ve Region of China)	15,805	565	1,165	95	17,630
Hungary	1,610	50	385	0	2,050
Iceland	205	5	45	0	250
India	107,270	4,595	10,165	4,505	126,535
Indonesia	3,095	50	430	115	3,690
Iran	2,010	75	185	55	2,325
Iraq	455	45	120	10	625
Ireland	4,940	335	2,275	2,305	9,855
Israel	490	15	35	0	540
Italy	9,580	200	1,510	35	11,320
Ivory Coast	135	5	10	0	155
Jamaica	165	10	15	20	210
Japan	2,635	70	285	15	3,000
Jordan	1,635	80	130	40	1,880
Kazakhstan	960	20	135	5	1,120
Kenya	2,355	135	240	70	2,800
Kingdom of eSwatini	25	0	5	0	35
Kiribati	0	0	0	0	0
Korea (North)	15	0	0	0	15
Korea (South)	4,635	60	350	25	5,075
Kosovo	85	0	10	0	95
Kuwait	5,705	450	450	20	6,630
Kyrgyzstan	95	5	5	0	100
Laos	75	0	5	0	85
Latvia	965	20	130	0	1,115
Lebanon	1,390	35	100	15	1,540

Tablo8
(devam)

Lesotho	10	0	5	10	25
Liberia	15	5	5	0	25
Libya	335	55	100	5	495
Liechtenstein	15	0	0	0	15
Lithuania	2,525	60	260	5	2,850
Luxembourg	730	25	185	5	950
Macao (Special Administrati ve Region of China)	490	5	65	5	560
Madagascar	35	0	5	0	40
Malawi	245	25	70	5	345
Malaysia	9,715	690	1,380	355	12,135
Maldives	220	10	20	0	250
Mali	15	0	5	0	15
Malta	430	55	135	10	630
Mauritania	25	0	0	0	25
Mauritius	820	15	55	5	900
Mayotte	0	0	0	0	0
Mexico	1,375	35	255	5	1,675
Micronesia	0	0	0	0	0
Moldova	85	0	5	0	95
Monaco	120	0	10	0	130
Mongolia	195	10	25	0	230
Montenegro	40	0	5	0	45
Montserrat	20	0	0	0	20
Morocco	1,300	40	65	55	1,460
Mozambique	120	5	15	0	145
Myanmar (Burma)	610	10	75	40	735
Namibia	100	10	30	0	140
Nauru	0	0	0	0	0
Nepal	3,975	110	565	270	4,920
Netherlands	2,360	95	510	10	2,975
New Caledonia	5	0	0	0	10
New Zealand	420	15	75	5	515
Nicaragua	10	0	5	0	15
Niger	20	0	0	0	20
Nigeria	34,010	2,330	5,620	2,230	44,195
Niue	0	0	0	0	0
Norfolk Island	0	0	0	0	0
	85	5	5	0	95

Tablo8
(devam)

North Macedonia					
Norway	2,745	195	575	10	3,525
Occupied Palestinian Territories {formerly West Bank (including East Jerusalem) and Gaza Strip}	195	5	40	5	245
Oman	1,770	235	375	10	2,390
Pakistan	18,305	645	3,325	800	23,075
Palau	0	0	0	0	0
Panama	135	5	20	0	160
Papua New Guinea	10	0	5	0	15
Paraguay	60	0	20	0	85
Peru	750	10	75	5	835
Philippines	1,025	45	110	1,305	2,480
Pitcairn, Henderson, Ducie and Oeno Islands	0	0	0	0	0
Poland	6,455	605	845	10	7,910
Portugal	5,780	120	260	15	6,170
Puerto Rico	40	0	15	0	55
Qatar	2,545	140	195	20	2,900
Romania	8,350	240	315	15	8,915
Russia	2,995	45	295	20	3,355
Rwanda	145	0	30	0	180
Samoa	5	0	0	0	5
San Marino	5	0	0	0	5
Sao Tome and Principe	5	0	0	0	5
Saudi Arabia	7,125	690	740	190	8,750
Senegal	75	0	10	0	85
Serbia	260	0	25	0	285
Seychelles	115	5	15	0	135
Sierra Leone	125	5	20	0	150
Singapore	5,360	80	715	60	6,215
Sint Maarten (Dutch part)	20	0	0	0	20
Slovakia	1,155	55	400	5	1,620
Slovenia	220	5	90	0	310

Tablo8
(devam)

Solomon Islands	5	0	0	0	5
Somalia	40	0	5	0	50
South Africa	1,795	70	375	20	2,265
South Georgia and The South Sandwich Islands	0	0	0	0	0
South Sudan	30	0	5	0	40
Spain	8,495	260	1,550	20	10,330
Sri Lanka	2,570	910	480	135	4,095
St Barthélemy	0	0	0	0	0
St Helena, Ascension and Tristan da Cunha	15	5	0	0	20
St Kitts and Nevis	30	0	5	0	35
St Lucia	40	0	0	0	45
St Martin (French Part)	5	0	0	0	10
St Vincent and the Grenadines	20	40	0	10	75
Sudan	310	15	55	10	390
Suriname	5	0	0	0	10
Svalbard and Jan Mayen	0	0	0	0	0
Sweden	1,855	50	530	5	2,440
Switzerland	3,535	85	390	5	4,015
Syria	180	5	25	5	220
Taiwan	3,250	35	395	10	3,695
Tajikistan	70	0	5	0	80
Tanzania	520	35	80	0	635
Thailand	4,760	75	560	10	5,405
Togo	20	5	0	0	20
Tokelau	0	0	0	0	0
Tonga	0	0	0	0	5
Trinidad and Tobago	355	15	40	20	430
Tunisia	210	5	10	5	225
Turkey	4,425	115	395	50	4,980
Turkmenistan	55	0	5	0	60
	85	5	5	0	90

Tablo8
(devam)

Turks and Caicos Islands					
Tuvalu	0	0	0	0	0
Uganda	695	35	95	15	840
Ukraine	820	15	85	5	925
United Arab Emirates	7,035	205	740	105	8,085
United States	15,820	610	6,320	235	22,990
United States Virgin Islands	5	0	0	0	10
Uruguay	60	0	15	0	80
Uzbekistan	890	10	40	55	995
Vanuatu	5	0	0	0	5
Venezuela	110	5	15	0	130
Vietnam	2,420	55	155	35	2,660
Western Sahara	0	0	0	0	0
Yemen	60	10	5	0	75
Zambia	450	20	70	10	545
Zimbabwe	1,195	90	140	125	1,555
Europe not otherwise specified	50	5	5	0	55
European Union, not otherwise specified	190	15	70	0	280
Africa not otherwise specified	25	0	60	0	85
Antarctica and Oceania not otherwise specified	10	0	5	0	15
Asia (Except Middle East) not otherwise specified	5	0	5	0	10
Caribbean not otherwise specified	0	0	0	0	0
Central America not otherwise specified	0	0	0	0	0
Middle East not otherwise specified	0	0	0	0	0
	5	0	0	0	5

Tablo8
(devam)

North America not otherwise specified					
South America not otherwise specified	0	0	0	0	0
Not known	45	10	35	0	90
Birleşik krallık'taki diğer ülkeler toplamı					680035
Total	2,342,775	149,045	301,230	69,565	2,862,620

(<https://www.hesa.ac.uk>, 2021)

Eğitim masrafları açısından birkaç örnek verecek olursak, Okul ve yaşam masrafları bazı ülkelerle aşağıdaki 9 numaralı tabloda örneklenmiştir, (atlasedu.com., 2019).

Tablo 9

Eğitim masrafları açısından birkaç örnek ülke tablosu

Gider Kalemleri	İngiltere(GBP)	Amerika(USD)	Kanada (CAD)	Avustralya
Eğitim Giderleri	5000-25,000	10,000-50,000	12,000-40,000	14,000-40,000
Konaklama Giderleri	3,600-11,500	6,400-18,000	7,200-10,500	7,400-12,600
Cep Harçlığı	3,600-5,400	4,300-7,200	3,600-5,400	5,400-7,200
Uçak Bileti	200-500	750-1,600	900-1,500	1,000-1,500
Toplam	11,400-37,400	21,450-66,800	23,700-47,400	27,800-51,300

Yukarıdaki tablodan da görüleceği gibi İngiltere’de eğitim alabilmek için yabancı bir öğrencinin cebinden çıkacak olan masraf asgari 11,400 GBP olurken azami 37,400 GBP oranına kadar yükselmektedir. Ortalaması 24,400 GBP olan bu rakam 2019-2020 öğrenci sayıları göze alındığında 556,625 yabancı öğrenci hesabı ile 13,581,650,000 GBP paranın İngiltere ekonomisine katkı koyduğunu gözlemleyebiliriz. Eğitim masraflarının Amerika Birleşik Devletlerinde ise daha fazla olduğu göze çarpmaktadır. Bir öğrenci Amerika’da okumak isterse yıllık \$21,450 ile \$66,800 arasında para harcamayı göze almalıdır, (atlasedu.com., 2019).

Bu noktada Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin memnuniyet düzeylerini ortaya çıkarma gerekliliği ortadadır.

1.3. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin memnuniyet düzeylerini, demografik bilgiler, öğrencilerin yaşadıkları ırkçılık, öğrenim deneyimlerinin tatmin karlığı, öğrencilerin yerleşke yaşamının doyuruculuğu, akademik destek ve ilgiden memnuniyet, durum yönetimine ilişkin memnuniyet, öğrenme kaynaklarının zenginliği, kişisel gelişim ve kariyer desteği, gelmiş oldukları ülkeler ve öğrencilerin yaşadıkları ilçelere göre karşılaştırmalı olarak değerlendirmektir.

1.4. Araştırmanın Alt Amaçları

Araştırmacı aşağıdaki sorulara cevap arayarak genel amaca ulaşmayı amaçlamıştır.

- I. Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan ve çalışmamıza katkı koyan uluslararası öğrencilerin demografik bilgileri nelerdir?
- II. Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan uluslararası öğrencilerin yaşadılarsa ırkçılık oranı nedir?
- III. Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan uluslararası öğrencilerin İlçelere göre memnuniyetleri nelerdir?
- IV. Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan uluslararası öğrencilerin Öğrenim deneyimlerinin tatmin karlığı nedir?
- V. Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan uluslararası öğrencilerin Yerleşke yaşamının doyuruculuğu nedir?
- VI. Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan uluslararası öğrencilerin Akademik destek ve ilgiden memnuniyetleri nedir?
- VII. Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan uluslararası öğrencilerin öğrenim gördükleri Kurumun yönetim ve işleyişinden memnuniyetleri nedir?
- VIII. Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan uluslararası öğrencilere sunulan Öğrenme imkan ve kaynaklarının zenginliği ne durumdadır?
- IX. Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan uluslararası öğrencilerin aldıkları Kişisel gelişme ve Kariyer desteğinden memnuniyet düzeyleri nedir?

- X. Bu memnuniyet düzeylerinin gelinen ülkelere göre dağılımları nelerdir?
- XI. Öğrencilerin Kuzey Kıbrıs'ta yaşadıkları İlçelere göre memnuniyet düzeyleri nelerdir?

1.5. Araştırmanın Önemi

Eğitim sektörünü ele aldığımızda adamızda bulunan uluslararası öğrencilerin çeşitli faktörlerden duydukları memnuniyet düzeyleri ilerleyen dönemlerde bu öğrencilerin ülkelerine döndükleri zaman adamızdan ve eğitim sistemimizden nasıl bahsedecekleri büyük bir öneme haizdir. Kuzey Kıbrıs'tan memnun olan öğrencilerin ülkelerine döndükleri zaman bu memnuniyeti yakınlarına anlatacakları ve bu durumun Kuzey Kıbrıs'a olumlu yansıtacağı bir gerçektir. Hizmetten memnun olan kişilerin bu durumu kulaktan kulağa daha fazla yaydıkları bilimsel olarak da kanıtlanmıştır (Tüzün ve Devrani, 2008, s.16).

Eğitim sektörünün lokomotif sektörler arasında yer aldığı adımıza eğitimi amaçlı gelen uluslararası öğrencilerin ülkemiz hakkındaki düşünceleri, buradaki yaşayışları ve etkileşimleri sektör geleceğini planlamak açısından büyük önem arz etmektedir.

Kuzey Kıbrıs'ta öğrenim gören uluslararası öğrencilerin karşılaştıkları tavırlar, yaşadıkları ilçelerden olan memnuniyet düzeyleri okudukları okullarda aldıkları eğitim ve davranışlardan duydukları memnuniyet düzeyleri ile almış oldukları eğitimden duydukları memnuniyetin araştırıldığı çalışmamız, incelenilen alanlar ve çalışmadan çıkan sonuçlar ülkenin lokomotif sektörü olan eğitim alanında bulunduğu noktayı bizlere göstermesi açısından önem arz etmektedir.

Araştırmanın birinci önceliğe sahip önemi, uluslararası öğrencilerin Kuzey Kıbrıs'ta aldıkları eğitimden duydukları memnuniyetin ortaya çıkarılmasıdır. Bu bulguların ortaya çıkması ile uzmanlar ve ülkemizin eğitim yöneticileri çalışmalarını yürütürken daha detaylı bilgilere sahip olacaklardır.

Araştırmanın ikincil önceliğe sahip önemi, uluslararası öğrencilerin yaşadıkları ilçelerdeki yapıdan memnuniyetlerini ortaya koymaları ve yerel yönetimlerin birbirleri

arasındaki memnuniyet derecelerinin kıyaslanmasıdır. Bu bulguların ortaya çıkmasıyla yerel yönetimler çalışmalarında bu bulguları da ele alabilecek ve öğrenci dostu ada olma yolunda daha dikkatli uygulamalar yapabileceklerdir.

Araştırmanın üçüncül önceliğe sahip önemi, uluslararası öğrencilerin eğitim gördükleri kampüslerden duydukları memnuniyetin ortaya çıkarılmasıdır. Bu bulguların ortaya çıkması ile Akademisyenler ve Üniversite yöneticileri çalışmalarını yürütürken daha öğrencilerin beklentileri doğrultusunda ve memnuniyetlerini artıracak şekilde hareket edeceklerdir.

Araştırmanın dördüncül önceliğe sahip önemi, uluslararası öğrencilerin gelmiş oldukları ülkelere göre Kuzey Kıbrıs'tan memnuniyet derecelerinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu bulguların ortaya çıkmasıyla yapılan uluslararası pazarlamalarda daha fazla Kuzey Kıbrıs'a uyum sağlayabilen ülkelere öncelik verilecek ve bizden daha fazla memnun bir öğrenci kitlesi yaratılacaktır.

1.6. Araştırmanın Sayıtları

Araştırma ile ilgili veriler, elektronik ortamda tümü ile gönüllülük esasına göre toplandığından araştırmaya katılan öğrencilerin, samimi ve içten olduğu varsayılmaktadır.

1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma evreni, 2020-2021 ve 2021-2022 Öğretim yıllarında Kuzey Kıbrıs'ta bulunan Türkiye ve diğer 3. Ülkelerden öğrenciler ile sınırlıdır.

Araştırma örnekleme, Uluslararası Final Üniversitesi, Yakınoğu Üniversitesi, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Lefke Avrupa Üniversitesi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Girne Amerikan Üniversitesi, Rauf Denktaş Üniversitesi ve Kıbrıs Amerikan Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrenciler içerisinde seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilmiş 354 öğrenci ile sınırlıdır.

Araştırma veri toplama, 2020-2021 ve 2021-2022 Öğretim yılları ile sınırlıdır.

Araştırma yöntem olarak betimsel tarama modeli ile sınırlıdır.

Araştırmada elde edilen bulgular, SPSS ile yapılan Korelasyon, T-Testi ve Anova Testleri ile ikili ve çoklu karşılaştırma analizleri ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

2.1. Yöntem

Bu çalışma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Tarama modelleri içinde ilişkisel model seçilmiştir. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını belirlemeyi amaçlayan tarama yaklaşımına denir. İlişkisel tarama modelinde, değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır, (Karasar, 2011).

2.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışma kapsamına 2020-2021 ve 2021-2022 öğretim yıllarında Kuzey Kıbrıs'ta bulunan ve öğrenci sayısı 1000 ile üzeri olan Uluslararası Final Üniversitesi, Yakınoğu Üniversitesi, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Lefke Avrupa Üniversitesi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Girne Amerikan Üniversitesi, Rauf Denктаş Üniversitesi ve Kıbrıs Amerikan Üniversitesi dahil edilmiştir. <https://tr.surveymonkey.com/mp/sample-size-calculator/>; web sitesindeki örneklem hesaplama sistemi üzerinden yola çıkıldığında ve KKTC Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Yüksek Öğrenim ve Dış İlişkiler Dairesi istatistikleri 2021-2022 öğretim yılı yabancı öğrenci toplam miktarı olan 94,115 kişi baz alındığında %95 güvenilirlik seviyesi ve %5,2 hata payı hesabına göre örneklem sayısı 354 kişi olarak hesaplanmaktadır, (<http://yobis.mebnet.net>, 2023). Bu açıdan da bakıldığında yapılan araştırmada ulaşılan 354 kişinin mevcut çalışma için seçilen örneklemin evreni temsil etme gücünün yüksek olduğu gözlemlenebilir.

Şekil 1

Survey Monkey örneklem boyutu hesaplama

Örnek boyutunu hesaplayın

Popülasyon Boyutu ① 94115

Güvenirlilik Seviyesi (%) ① 95

Hata Payı (%) ① 5,2

Örnek boyutu

354

Pazar araştırması mı yapıyorsunuz? SurveyMonkey Audience ile anketiniz için doğru yanıtlayanlara hızlı ve kolay erişebilir ve yanıtlayanlara demografik veriler, tüketici davranışları, coğrafya veya hatta belirlenen pazarlama alanı bazında ulaşabilirsiniz.

(Surveymonkey.com örneklem hesabı, 2022)

2.3. Veri Toplama Aracı

Öğrenci memnuniyetleri Karadağ ve Yücel (2017)'in yabancı uyruklu öğrenci memnuniyet araştırmasında kullanılan “Öğrenci Memnuniyeti Ölçeğinden yararlanılarak ölçülmüştür. Veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin demografik bilgileri ve ikinci bölümde ise Karadağ ve Yücel (2017)’nin yabancı uyruklu öğrenci memnuniyet araştırmasında kullanılan “Öğrenci Memnuniyeti Ölçeği” yer almaktadır.

Araştırmada kullanılan “Öğrenci Memnuniyeti Ölçeği” üniversite öğrencilerinin altı başlıkta üniversitelerini değerlendirmelerini içermektedir. Ölçek; 1’den 10’a kadar derecelendirilmiş 10’lu Likert şeklinde 60 maddeden oluşmaktadır. Ölçeği oluşturan 6 bileşen ise şu şekildedir:

- (i) Öğrenim Deneyiminin Tatmin karlılığı (10 madde; $\alpha=.97$),
- (ii) Yerleşkenin ve Yaşamının Doyuruculuğu (10 madde; $\alpha=.96$),
- (iii) Akademik Destek ve İlgi (10 madde; $\alpha=.95$),
- (iv) Kurumun Yönetim ve İşleyişinden Memnuniyet (10 madde; $\alpha=.92$),

- (v) Öğrenme İmkân ve Kaynaklarının Zenginliği (10 madde; $\alpha=.98$)
- (vi) Kişisel Gelişim ve Kariyer Desteği (10 madde; $\alpha=.91$).

Üniversitelerin bileşen bazında memnuniyet puanları maksimum 100, minimum 10 olacak şekilde hesaplanmış ve altı bileşenden aldıkları puanlar toplanarak maksimum 600, minimum 60 olacak şekilde genel memnuniyet puanları hesaplanarak sıralama yapılmıştır. Üniversiteler 6 puan aralığında kümelenmeye tabi tutulmuştur.

Kümeler aşağıda verilmiştir;

- (i) A+ / Adokratik Kuluçka,
- (ii) A / Öğrenme merkezi,
- (iii) B / Yönetişim arayışı,
- (iv) C / Mekânla Özdeşleşememe ve İlişkileneleme,
- (v) D / Sosyal-Akademik Heyecan Beklentisi ve
- (vi) FF / Anomi-Yabancılaşma olarak adlandırılmıştır.

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları Google Forms'da oluşturulmuş ve katılımcılara email/whatsapp/messenger ve diğer dijital ulaşım araçları ile ulaştırılmıştır.

2.4. Veri Analizi

Bu çalışmada elde edilen veriler SPSS 24 programı ile analiz edilmiştir. İlk olarak bağımsız değişkenlere ait yüzde ve frekans analizleri yapılmıştır. Sonrasında ölçeklere ait ters maddeler düzenlenmiştir. Ardından betimsel istatistik analizleri yapılarak aritmetik ortalama, standart sapma, çarpıklık ve basıklık puanları incelenmiştir. Ölçeklerden elde edilen puanların normal dağılım koşulunu karşılama düzeyini belirlemek için Kolmogorov-Smirnov değerleri bakılmış ama buna ek olarak histogram grafikleri ile birlikte çarpıklık-basıklık puanları incelenmiştir.

Tabachnick, Fidell ve Ullman (2007) a göre çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1.5 ile +1.5 arasında olması normal dağılım koşulunu karşılamaktadır. Bir diğer kaynak olan George ve Mallery (2011) ye göre çarpıklık ve basıklık değerlerinin -2.0 ile +2.0 referans değerleri arasında olması normal dağılım koşulunu sağlamaktadır. Her iki kaynaktaki bilgiler ve histogram grafikleri dikkate alındığında, verilerin normal dağılım için gerekli varsayımları karşıladığı görülmüş olup, bu çalışmada parametrik istatistikî yöntemler veriler analiz edilmiştir. İki bağımsız değişkene göre karşılaştırma yaparken bağımsız örneklem t-testi, üç ve üzeri bağımsız değişkene göre karşılaştırma yaparken tek yönlü varyans analizi (Anova) kullanılmıştır.

Tüm bunlara ek tek yönlü varyans analizi sonucunda ortalama değerlerinin dağılımını gösteren grafikler incelenerek bulgular yorumlanmıştır. Ölçekler ve değişkenler arası ilişkilerin belirlenmesinde ise Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

BÖLÜM III

3.1. Bulgular ve Yorum

Yabancı uyruklu öğrenci memnuniyeti ölçeği toplam 6 ana başlıktan oluşmaktadır. Her bir başlıkta toplam 10 soru olup her bir başlık için 1-10 arasında puanlar verilmiştir. Ölçekte yer alan her bir bileşen için alınabilecek minimum toplam puan 10, maksimum toplam puan ise 100'dür. Tüm ölçek bileşenlerinden alınabilecek minimum toplam puan 60, maksimum toplam puan ise 600'dür.

Tablo-10'da araştırmaya katılan öğrencilerin yaş aralıkları yer almaktadır.

Tablo 10

Yaş Dağılımı

Yaş Aralığı	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
18-20	90	25.4	25.4
21-23	188	53.1	78.5
24-26	49	13.8	92.4
27-30	18	5.1	97.5
31+	9	2.5	100.0
Toplam	354	100.0	

Tablodan görüleceği üzere araştırmaya katılanların en büyükten en küçüğe dağılımına göre katılımcı öğrencilerin %53.1'i 21-23 yaş aralığında, %25.4'ü 18-20 yaş aralığında, %13.8'i 24-26 yaş aralığında, %5.1'i 27-30 yaş aralığında ve %2.5'i 31 yaş ve üstünde yer almaktadır.

Tablo-11'de araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımları yer almaktadır.

Tablo 11

Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
KADIN	166	46.9	46.9
ERKEK	188	53.1	100.0
Toplam	354	100.0	

Tablodan görüleceği üzere araştırmaya katılanların 188'i erkek (%53.1) ve 166'ı kadın (%46.9)'dır.

Tablo-12'de araştırmaya katılan öğrencilerin ülkelerine göre dağılımları yer almaktadır.

Tablo 12

Ülke Dağılımı

Ülke	Frekans	Yüzde
GAMBİYA	2	.6
MISIR	2	.6
FİLİSTİN	2	.6
KENYA	2	.6
RUANDA	2	.6
SUDAN	2	.6
TANZANYA	2	.6
ZAMBİYA	2	.6
ZİMBABVE	2	.6
İRAN	3	.8
ETİYOPYA	3	.8
TÜRKMENİSTAN	3	.8
ÖZBEKİSTAN	3	.8
PAKİSTAN	4	1.1
RUSYA	4	1.1
LİBYA	4	1.1
MALİ	4	1.1
Tablo12 (devam)		
KAZAKİSTAN	6	1.7
LİBERYA	6	1.7
FAS	6	1.7
SURİYE	6	1.7
FİLDİŞİ SAHİLİ	13	3.7
KAMERUN	14	4.0
DİĞER*	15	4.5
NİJERYA	22	6.2
KONGO	23	6.5
TÜRKİYE	197	55.6

Toplam	354	100.0
* AFGANİSTAN, AZERBAJYCAN, BURUNDİ, ÇİN, GANA, UGANDA, IRAK, İTALYA, ÜRDÜN, KIRGIZİSTAN, LÜBNAN, MORİTANYA, SENEGAL, SOMALİ, UKRAYNA		

Tablodan görüleceği üzere araştırmaya katılanların geldikleri ülkelere göre en çoktan en aza dağılımı şöyledir; 197'si (%55.6)Türkiye, 23'ü (%6.5) Kongo, 22'si (%6.2) Nijerya, 14'ü (%4.0) Kamerun, 13'ü (%3.7) Fildişi Sahili, 6'sar katılımcı (%1.7) Kazakistan, Liberya, Fas ve Suriye, 4'er katılımcı (%1.1) Pakistan, Rusya, Libya ve Mali, 3'er katılımcı (%0.8) İran, Etiyopya, Türkmenistan ve Özbekistan, 2'ser katılımcı (%0.6) Gambiya, Mısır, Filistin, Kenya, Ruanda, Sudan, Tanzanya, Zambiya ve Zimbabve, 15'i (%4.5) oluşturan diğer altında toplanan ülkeler (Afganistan, Azerbaycan, Burundi, Çin, Gana, Uganda, Irak, İtalya, Ürdün, Kırgızistan, Lübnan, Moritanya, Senegal, Somali, Ukrayna) birer katılımcı.

Tablo-13'te araştırmaya katılan öğrencilerin Kuzey Kıbrıs'ta yaşadıkları ilçelere göre dağılımları yer almaktadır.

Tablo 13

İlçe Dağılımı

İlçe	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
LEFKOŞA	64	18.1	18.1
GAZİMAĞUSA	19	5.4	23.4
GİRNE	196	55.4	78.8
GÜZELYURT	28	7.9	86.7
LEFKE	47	13.3	100.0
Toplam	354	100.0	

Tablodan görüleceği üzere araştırmaya katılan öğrencilerin 196'sı Girne (%55.4), 64'ü Lefkoşa (%18.1), 47'si Lefke (%13.3), 28'i Güzelyurt (%7.9) ve 19'u Gazimağusa (%5.4) ilçesinde ikamet etmektedirler.

Tablo-14'te araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim aldıkları üniversitelere göre dağılımları yer almaktadır.

Tablo 14

Üniversite Dağılımı

Üniversite	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
KIBRIS AMERİKAN ÜNİVERSİTESİ	12	3.4	3.4
DOĞU AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	15	4.2	7.6
LEFKE AVRUPA ÜNİVERSİTESİ	58	16.4	24.0
ULUSLARARASI FİNAL ÜNİVERSİTESİ	193	54.5	78.5
GİRNE AMERİKAN ÜNİVERSİTESİ	5	1.4	79.9
ORTADOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	15	4.2	84.2
YAKINDOĞU ÜNİVERSİTESİ	55	15.5	99.7
RAUF DENKTAŞ ÜNİVERSİTESİ	1	.3	100.0
Toplam	354	100.0	

Tablodan görüleceği üzere araştırmaya katılan öğrencilerin 193'ü Uluslararası Final Üniversitesinde (%54.5), 58'i Lefke Avrupa Üniversitesinde (%16.4), 55'i Yakındoğu Üniversitesinde (%15.5), 15'er tanesi Doğu Akdeniz Üniversitesi ve Ortadoğu Teknik Üniversitesinde (%4.2), 12'i Kıbrıs Amerikan Üniversitesinde (%3.4), 5'i Girne Amerikan Üniversitesi (%1.4) ve 1 tanesi Rauf Denktaş Üniversitesinde (%0.3) eğitim görmektedirler.

Tablo 15

Ev Kirası

EV KİRASI				
	Sıklık	Yüzdeler	Yüzdeler	Birikimli Yüzdeler
HAYIR	123	34.7	34.7	34.7
EVET	231	65.3	65.3	100.0
Toplam	354	100.0	100.0	

Katılımcıların 231'i (%65.3) ev kirası sorunu yaşadığını, 123'ü (%34.7) ise yaşamadığını beyan etmiştir.

Tablo 16*Kalacak Yer Yetersizliği*

KALACAK YER YETERSİZLİĞİ				
	Sıklık	Yüzdelik	Yüzdelik	Birikimli Yüzdelik
HAYIR	256	72.3	72.3	72.3
EVET	98	27.7	27.7	100.0
Toplam	354	100.0	100.0	

Katılımcıların 98'i (%27.7) kalacak yer yetersizliği sorunu yaşıadığını, 256'sı (%72.3) ise yaşamadığını beyan etmiştir.

Tablo 17*Yurt Ücretleri*

YURT ÜCRETLERİ				
	Sıklık	Yüzdelik	Yüzdelik	Birikimli Yüzdelik
HAYIR	246	69.5	69.5	69.5
EVET	108	30.5	30.5	100.0
Toplam	354	100.0	100.0	

Katılımcıların 108'i (%30.5) yurt ücretleri sorunu yaşıadığını, 246'sı (%69.5) ise yaşamadığını beyan etmiştir.

Tablo 18*Yurt Hizmetleri*

YURT HİZMETLERİ				
	Sıklık	Yüzdelik	Yüzdelik	Birikimli Yüzdelik
HAYIR	283	79.9	79.9	79.9
EVET	71	20.1	20.1	100.0
Toplam	354	100.0	100.0	

Katılımcıların 71'i (%20.1) yurt hizmetleri sorunu yaşadığını, 283'ü (%79.9) ise yaşamadığını beyan etmiştir.

Tablo 19

Ulaşım

ULAŞIM				
	Sıklık	Yüzdeler	Yüzdeler	Birikimli Yüzdeler
HAYIR	156	44.1	44.1	44.1
EVET	198	55.9	55.9	100.0
Toplam	354	100.0	100.0	

Katılımcıların 198'i (%55.9) ulaşım sorunu yaşadığını, 156'sı (%44.1) ise yaşamadığını beyan etmiştir.

Tablo 20

Yabancı Uyruklu Öğrenci Memnuniyeti Ölçeği Ortalama Puanlar Tablosu

Değişken	Ortalama
Öğrenim Deneyiminin Tatmin karlığı	67.8757
Akademik Destek ve İlgi	63.1215
Öğrenme İmkân ve Kaynaklarının Zenginliği	60.7090
Kurumun Yönetim ve İşleyişinden Memnuniyet	55.9266
Kişisel Gelişme ve Kariyer Desteği	51.6130
Yerleşke Yaşamının Doyuruculuğu	50.8644
TOPLAM	350.1102

Tablodan görüleceği üzere katılımcı öğrencilerin en yüksek memnuniyet düzeyi 67.88 ortalama puan ile Öğrenim Deneyimi Tatmin karlığındadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre ikinci sırada memnuniyet belirttikleri değişken 63.12 ortalama puan ile Akademik Destek ve İlgi Tatmin Karlığıdır. Üçüncü sırada 60.71 ortalama puan ile Öğrenme İmkân ve Kaynaklarının Zenginliği Tatmin karlığı

gelmektedir. 55.93 ortalama puan ile Kurumun Yönetim ve İşleyişinden Memnuniyet Tatmin karlığı dördüncü sırada yer almıştır. 51.61 ortalama puan ile Kişisel Gelişme ve Kariyer Desteği Tatmin karlığı beşinci sırada yer almıştır. Öğrencilerin en az memnuniyet belirttikleri bileşen 50.86 ortalama puan ile Yerleşke Yaşamının Doyuruculuğu Tatmin karlığı olmuştur. Anketin bütününden elde edilen yabancı öğrenci memnuniyeti tatmin karlığı puanları toplamının ortalaması 350.1102 çıkmıştır.

Cevher, (2016), Türkiye’de bulunan bir kamu üniversitesinde 100 uluslararası öğrenci ile yapmış olduğu çalışmada Öğrenme İmkân ve Kaynaklarının Zenginliği konusunun uluslararası öğrenciler bacağında %57 oranında tatmin edici boyutta olduğu tespitine varmışlardır. Fakat Akademik Destek ve İlgi konusunda bizim tespitlerimizin aksine %48 oranında memnuniyetsizlik tespit edilmiştir. Yine aynı çalışmada barınma sorunu konusunda öğrencilerin memnuniyetsizliğinden bahsedilirken Kuzey Kıbrıs’ta yapmış olduğumuz ve Tablo 15 ile Tablo 16’da belirttiğimiz sonuçlarda barınma sorunu yaşanmadığı ancak kiraların yüksek olduğu bulgusuna varılmıştır. Yurtlardan da memnuniyetsizlik tespit edilen çalışmanın aksine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde yapmış olduğumuz ve Tablo 17-18’de belirttiğimiz çalışmada yurtlardan ve yurt ücretlerinden memnun olunduğu tespitine varılmıştır.

Kırklareli ve Trakya Üniversiteleri’nde ise yapılan araştırmada Barınma ve Ulaşım konularında %15.8 oranında bir sorun yaşandığı bulgusuna varılmıştır, Özkan, ve Acar Güvendir, (2015). Kuzey Kıbrıs örnekli çalışmamızda barınma konusunda yaşanan yetersizlik sorunu %27.7 oranında iken Tablo 19’dan da görüleceği üzere %55.9 oranında kişi ise ulaşım sorunu yaşadığını beyan etmiştir.

Tablo 21

Katılımcı Öğrencilerin Yabancı Uyruklu Öğrenci Memnuniyeti Ölçeği Toplam Puanları

Katılımcı Sıra No	Öğrenme İmkân ve Kaynaklarının Zenginliği	Yerleşke Yaşamının Doyuruculuğu	Akademik Destek ve İliği	Kurumun Yönetim ve İşleyişinden Memnuniyet	Öğrenme İmkân ve Kaynaklarının Zenginliği	Kişisel Gelişim ve Kariyer Desteği	Bileşenler Toplamı
1	92	67	97	56	77	62	451
2	30	32	49	13	62	12	198
3	49	30	31	16	27	12	165
4	63	52	88	42	53	73	371
5	95	58	93	99	68	67	480
6	65	61	64	68	52	64	374
7	89	79	74	50	66	62	420
8	26	31	32	42	17	25	173
9	97	79	100	100	100	100	576
10	88	75	86	74	82	86	491
11	59	42	25	32	42	45	245
12	20	22	15	28	29	13	127
13	89	43	77	32	28	35	304
14	64	52	45	45	51	51	308
15	31	27	27	36	26	23	170
16	59	62	67	60	70	36	354
17	58	35	44	37	52	47	273
18	100	72	100	92	94	100	558
19	55	56	46	50	47	47	301
20	69	46	79	69	70	96	429
21	74	60	67	68	62	71	402
22	88	67	92	87	71	89	494
23	98	85	97	96	91	100	567
24	70	55	68	69	71	68	401
25	28	30	27	20	74	17	196
26	48	42	55	41	51	43	280
27	18	16	13	14	29	22	112
28	81	37	75	77	57	67	394
29	30	41	26	33	37	29	196
30	52	48	56	40	48	48	292
31	61	71	78	55	74	63	402
32	46	40	27	27	33	17	190
33	46	65	49	39	56	63	318
34	36	18	40	12	40	10	156
35	64	34	36	46	54	35	269
36	69	56	72	67	67	55	386
37	78	73	71	72	68	68	430
38	93	17	92	66	90	33	391
39	72	41	81	16	78	37	325
40	58	33	49	20	17	10	187
41	25	20	17	21	19	13	115
42	64	46	64	47	78	36	335
43	62	53	43	56	57	53	324
44	57	25	28	47	59	15	231
45	52	57	66	26	38	43	282
46	40	17	20	25	43	27	172
47	92	100	96	70	74	79	511
48	91	76	75	96	100	100	538
49	27	14	54	25	63	40	223
50	86	51	58	76	77	70	418
51	80	72	65	59	86	37	399
52	49	44	50	52	55	40	290
53	96	96	100	93	100	92	577
54	29	21	19	10	11	11	101
55	48	38	22	42	71	13	234
56	55	38	60	34	52	49	288
57	42	20	53	28	41	12	196
58	91	24	64	88	74	37	378
59	51	59	50	55	57	58	330
60	55	38	76	39	74	30	312
61	49	43	54	19	51	19	235
62	65	61	33	36	75	40	310
63	94	51	93	68	100	100	506

Tablo21
(devam)

64	57	32	87	11	92	75	354
65	52	22	77	44	20	12	227
66	53	40	83	43	79	40	338
67	86	69	97	64	80	57	453
68	78	77	68	27	98	47	395
69	68	34	42	38	36	39	257
70	77	30	86	10	16	57	276
71	58	54	47	16	49	34	258
72	66	45	45	40	30	36	262
73	57	45	40	25	27	21	215
74	56	56	57	58	60	63	350
75	57	18	44	13	28	10	170
76	30	31	23	28	25	23	160
77	77	64	67	19	28	48	303
78	58	54	49	54	49	38	302
79	53	35	29	30	46	11	204
80	63	56	59	66	53	53	350
81	51	18	11	12	29	11	132
82	74	61	69	60	75	75	414
83	48	54	28	89	92	59	370
84	88	85	71	82	84	86	496
85	72	59	63	72	58	58	382
86	73	47	47	47	42	23	279
87	76	75	85	77	82	79	474
88	94	84	75	66	47	50	416
89	100	84	100	100	100	98	582
90	91	59	90	84	46	75	445
91	73	28	82	100	64	10	357
92	84	75	63	76	77	57	432
93	29	32	32	36	42	33	204
94	90	91	82	84	89	90	526
95	97	80	100	86	88	100	551
96	82	64	92	91	11	10	350
97	49	28	56	14	19	43	209
98	88	52	94	88	72	62	456
99	63	42	56	56	79	53	349
100	38	11	35	34	34	35	187
101	30	23	21	18	39	33	164
102	43	31	33	33	35	38	213
103	75	46	76	85	65	33	380
104	54	26	57	42	52	46	277
105	74	66	78	64	66	45	393
106	80	29	72	54	58	56	349
107	78	43	54	52	69	55	351
108	73	100	72	59	58	62	424
109	73	100	72	59	58	62	424
110	85	53	74	65	69	65	411
111	42	20	19	39	66	38	224
112	78	41	44	46	54	56	319
113	19	15	20	23	18	13	108
114	59	25	42	32	43	18	219
115	86	67	72	81	77	65	448
116	30	12	36	19	30	19	146
117	66	13	84	25	81	36	305
118	54	38	42	31	77	55	297
119	92	77	100	95	92	94	550
120	69	70	77	77	77	81	451
121	95	82	98	74	81	94	524
122	100	91	97	100	100	100	588
123	23	22	19	21	32	28	145
124	79	33	36	30	23	25	226
125	94	91	93	100	100	100	578
126	63	39	36	27	56	18	239
127	60	41	42	38	37	82	300
128	25	15	29	30	50	13	162
129	90	56	97	87	77	63	470
130	50	36	44	61	52	40	283
131	72	29	76	66	45	42	330
132	68	39	56	49	45	57	314
133	92	80	85	74	82	100	513

Tablo21
(devam)

134	88	67	68	47	70	54	394
135	69	59	59	63	71	71	392
136	65	48	55	65	58	27	318
137	94	79	95	89	64	87	508
138	72	43	63	59	23	19	279
139	68	47	64	60	59	49	347
140	23	16	29	12	10	22	112
141	60	48	40	46	45	34	273
142	71	62	73	66	67	31	370
143	92	74	84	76	79	31	436
144	64	27	88	57	54	54	344
145	65	37	27	20	41	32	222
146	68	39	60	71	56	44	338
147	91	24	58	32	27	17	249
148	66	40	37	47	60	21	271
149	92	91	90	90	90	100	553
150	50	40	41	34	36	41	242
151	85	35	63	64	56	36	339
152	70	62	52	44	62	46	336
153	30	12	36	10	21	10	119
154	89	79	84	81	92	70	495
155	28	66	26	52	77	79	328
156	21	11	12	21	15	13	93
157	100	68	94	79	62	18	421
158	64	45	30	52	55	18	264
159	83	58	76	58	66	38	379
160	63	25	52	45	44	52	281
161	56	43	54	53	44	50	300
162	97	70	97	74	37	71	446
163	86	71	91	85	44	49	426
164	52	50	50	50	50	50	302
165	93	62	58	80	58	56	407
166	23	10	11	10	10	13	77
167	97	44	94	39	81	50	405
168	87	66	73	77	72	69	444
169	72	51	42	49	54	17	285
170	52	36	52	42	26	26	234
171	83	62	76	73	74	72	440
172	92	20	87	64	22	73	358
173	93	83	86	89	97	86	534
174	49	18	29	49	51	42	238
175	56	78	68	100	87	64	453
176	64	36	68	22	52	61	303
177	80	66	66	70	53	44	379
178	49	21	41	53	28	67	259
179	84	52	69	80	54	70	409
180	59	39	53	60	65	60	336
181	68	50	51	54	60	59	342
182	57	25	55	45	79	32	293
183	61	28	59	40	42	40	270
184	61	43	84	28	57	39	312
185	96	93	98	91	98	85	561
186	78	53	71	31	72	53	358
187	96	61	70	74	92	78	471
188	96	69	90	89	82	78	504
189	87	20	73	23	41	16	260
190	91	47	73	55	46	55	367
191	52	15	23	10	12	25	137
192	97	51	87	60	91	63	449
193	62	44	66	48	34	38	292
194	42	52	45	48	49	55	291
195	92	74	64	61	61	65	417
196	98	54	91	70	56	48	417
197	20	10	10	15	24	13	92
198	15	19	12	13	13	10	82
199	62	59	52	51	59	53	336
200	12	10	10	10	10	10	62
201	78	33	63	81	71	66	392
202	65	62	91	81	82	84	465
203	100	100	100	100	100	100	600

Tablo21
(devam)

204	73	68	60	49	68	62	380
205	75	51	76	52	71	61	386
206	90	74	88	82	90	80	504
207	47	65	52	50	68	60	342
208	100	87	100	100	100	100	587
209	100	92	85	100	100	100	577
210	66	59	55	50	75	56	361
211	89	81	89	83	73	88	503
212	74	49	96	88	81	100	488
213	76	58	72	69	80	72	427
214	32	58	54	76	63	39	322
215	61	54	56	51	62	18	302
216	78	71	68	76	78	74	445
217	68	34	70	36	55	30	293
218	50	33	47	60	68	58	316
219	70	14	79	55	33	51	302
220	80	73	83	87	82	77	482
221	85	62	71	35	74	51	378
222	53	34	48	44	24	14	217
223	65	51	58	41	57	24	296
224	100	92	100	100	97	97	586
225	76	44	80	67	68	78	413
226	91	55	37	91	100	37	411
227	55	20	50	41	41	19	226
228	59	49	72	74	41	61	356
229	50	64	50	54	76	26	320
230	35	59	73	38	67	24	296
231	56	36	42	42	54	30	260
232	75	80	76	58	83	82	454
233	71	30	51	43	37	19	251
234	55	14	20	20	42	27	178
235	86	52	91	66	76	50	421
236	88	76	82	76	82	77	481
237	54	26	27	15	52	29	203
238	100	97	100	100	100	100	597
239	100	97	100	100	100	100	597
240	36	12	45	24	23	14	154
241	81	75	81	74	73	71	455
242	34	24	19	19	22	18	136
243	48	44	44	32	28	18	214
244	78	73	66	62	86	63	428
245	100	100	100	100	100	100	600
246	71	31	44	38	25	37	246
247	98	38	100	78	67	97	478
248	99	82	86	89	89	69	514
249	87	86	87	84	88	85	517
250	56	16	91	22	61	62	308
251	63	44	59	65	55	60	346
252	65	65	58	68	71	62	389
253	74	67	93	57	70	20	381
254	90	91	91	91	90	93	546
255	88	59	73	51	85	53	409
256	68	63	67	61	79	72	410
257	81	63	86	76	90	73	469
258	86	68	83	86	86	69	478
259	77	74	73	57	64	69	414
260	82	85	91	89	92	68	507
261	22	14	12	10	10	11	79
262	73	66	67	66	82	46	400
263	47	41	41	56	53	26	264
264	37	29	13	40	39	17	175
265	69	35	56	66	61	56	343
266	82	57	44	52	50	48	333
267	30	34	37	37	30	27	195
268	32	45	32	26	50	22	207
269	89	89	85	81	79	90	513
270	26	22	15	50	72	46	231
271	75	80	81	81	65	68	450
272	43	28	38	67	61	33	270
273	63	53	58	73	58	55	360

Tablo21
(devam)

274	87	18	61	58	62	41	327
275	62	53	81	100	100	91	487
276	52	64	61	60	71	52	360
277	67	44	19	42	61	28	261
278	64	38	53	44	26	48	273
279	69	41	63	59	21	14	267
280	24	26	36	33	46	11	176
281	60	15	89	92	91	57	404
282	60	15	89	92	91	56	403
283	42	53	59	55	21	38	268
284	87	80	76	78	90	67	478
285	30	39	46	40	33	17	205
286	99	79	65	49	65	82	439
287	99	64	57	82	85	89	476
288	88	56	85	70	71	89	459
289	78	43	73	73	74	52	393
290	54	12	15	12	32	28	153
291	11	10	10	10	10	10	61
292	34	11	21	15	14	20	115
293	90	79	88	86	90	73	506
294	100	100	100	100	100	100	600
295	77	57	66	39	48	46	333
296	54	65	78	87	52	21	357
297	97	82	98	98	97	100	572
298	91	66	98	94	92	100	541
299	79	75	79	70	66	53	422
300	65	54	59	63	43	61	345
301	72	57	68	32	67	60	356
302	85	78	80	73	76	66	458
303	40	35	42	32	70	54	273
304	84	45	65	16	40	32	282
305	93	45	76	21	67	49	351
306	89	39	94	23	77	24	346
307	60	34	50	17	61	19	241
308	94	53	84	47	97	63	438
309	15	29	63	37	47	18	209
310	51	27	23	12	40	10	163
311	62	33	74	56	71	40	336
312	53	36	71	26	33	16	235
313	81	50	51	44	59	49	334
314	79	57	58	41	71	54	360
315	80	45	68	56	100	52	401
316	92	47	94	96	63	92	484
317	85	70	72	75	74	77	453
318	100	81	100	100	100	100	581
319	94	38	47	18	40	10	247
320	83	39	79	85	30	66	382
321	53	41	24	30	36	40	224
322	69	36	87	76	72	68	408
323	78	48	90	89	76	83	464
324	86	67	65	43	42	45	348
325	45	33	97	76	71	72	394
326	36	47	33	41	45	47	249
327	90	81	100	97	100	71	539
328	60	51	51	51	56	55	324
329	67	27	62	39	34	29	258
330	95	68	100	84	100	98	545
331	73	81	46	82	85	92	459
332	91	56	87	73	56	83	446
333	90	79	84	86	80	43	462
334	92	88	90	84	80	80	514
335	51	52	50	50	50	50	303
336	57	47	38	50	58	46	296
337	80	77	82	78	82	87	486
338	56	58	56	59	62	51	342
339	68	76	78	55	67	61	405
340	100	52	100	71	67	94	484
341	73	68	79	83	76	78	457
342	69	37	62	71	61	66	366
343	72	78	73	67	73	61	424

Tablo21
(devam)

344	70	68	65	69	84	65	421
345	67	53	68	55	32	37	312
346	68	56	64	61	68	55	372
347	70	78	83	73	70	71	445
348	73	69	91	59	75	54	421
349	84	83	85	80	92	71	495
350	90	62	79	52	62	63	408
351	66	16	100	45	68	54	349
352	74	56	64	68	65	43	370
353	81	84	73	80	87	58	463
354	63	38	68	65	56	29	319

3.1.1.T-Test İstatistikleri

Yabancı öğrenci memnuniyeti ölçeği bileşenlerinin toplam puanlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için verilerimiz normal dağıldığından bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır.

Tablo 22

Grup İstatistikleri

	CİNSİYET	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Öğrenim Deneyiminin Tatmin karlığı	KADIN	166	66.4819	21.81318	1.69303
	ERKEK	188	69.1064	21.30701	1.55397
Yerleşke Yaşamının Doyuruculuğu	KADIN	166	49.2952	22.03751	1.71044
	ERKEK	188	52.2500	22.63016	1.65047
Akademik Destek ve İlgi	KADIN	166	61.0964	24.42458	1.89572
	ERKEK	188	64.9096	23.80081	1.73585
Kurumun Yönetim ve İşleyişinden Memnuniyet	KADIN	166	54.4277	24.66461	1.91435
	ERKEK	188	57.2500	25.21790	1.83920
Öğrenme İmkân ve Kaynaklarının Zenginliği	KADIN	166	57.8675	22.56990	1.75176
	ERKEK	188	63.2181	23.56355	1.71855
Kişisel Gelişme ve Kariyer Desteği	KADIN	166	50.4458	25.37704	1.96964
	ERKEK	188	52.6436	26.18702	1.90988

Tablo 23*Öğrenim Deneyiminin Tatmin Kârlığı*

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Öğrenim Deneyiminin Tatmin Kârlığı	Equal variances assumed	.172	.678	-1.144	35	.254	-.6244	2.2947	-1.885	1.885
	Not assumed			1.144	42		2.6244	2.445	7.155	864
	Equal variances assumed			-1.144	34	.254	-.6244	2.2980	-1.890	1.890
	Not assumed			1.144	42		2.6244	2.445	7.155	864

Tablo-23'ten görüleceği üzere sig>0.05 olduğundan varyanslar homojen dağılmaktadır. 2-tailed sig>0.05 büyük olduğundan katılımcı kadın ve erkek öğrencilere göre öğrenim deneyiminin tatmin kârlığı cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır.

Tablo 24*Yerleşke Yaşamının Doyuruculuğu*

	Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means					
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Yerleşke Yaşamının Doyuruculuğu	Equal variances assumed	.001	.977	-1.241	352	.215	-2.3808	2.3808	-7.637	1.727
	Equal variances not assumed			-1.241	43	.215	-2.3769	2.3769	-7.629	1.720

Tablo-24'ten görüleceği üzere sig>0.05 olduğundan varyanslar homojen dağılmaktadır. 2-tailed sig>0.05 büyük olduğundan katılımcı kadın ve erkek öğrencilere göre Yerleşke Yaşamının Doyuruculuğu cinsiyete bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır.

Tablo 25*Akademik Destek ve İlgi*

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper	
Akademik Destek ve İlgi	Equal variances assumed	.103	.748	-1.486	352	.138	-3.81319	2.56625	-8.86031	1.23393
	Equal variances not assumed			-1.486	344.187	.139	-3.81319	2.57039	-8.86884	1.24247

Tablo-25'ten görüleceği üzere $sig > 0.05$ olduğundan varyanslar homojen dağılmaktadır. 2-tailed $sig > 0.05$ büyük olduğundan katılımcı kadın ve erkek öğrencilere göre Akademik Destek ve İlgi cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır.

Tablo 26*Kurumun Yönetim ve İşleyişinden Memnuniyet*

	Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means					
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tail ed)	Mean Differ- ence	Std. Error Differ- ence	95% Confidence Interval of the Difference Low Upper		
Kurumu n Yönetim ve İşleyişin den Memnun iyet	Equal varian- ces assum- ed	.1 98	.6 56	- 1.0 62	352	.28 9	- 2.8222 9	2.6583 6	- 8.05 056	2.40 599
	Equal varian- ces not assum- ed			- 1.0 63	348. 325	.28 8	- 2.8222 9	2.6546 9	- 8.04 353	2.39 895

Tablo-26'dan görüleceği üzere sig>0.05 olduğundan varyanslar homojen dağılmaktadır. 2-tailed sig>0.05 büyük olduğundan katılımcı kadın ve erkek öğrencilere göre Kurumun Yönetim Ve İşleyişinden Memnuniyet cinsiyete bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır.

Tablo 27*Öğrenme İmkân ve Kaynaklarının Zenginliği*

	Levene's Test for Equality of Variance		t-test for Equality of Means							
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Öğrenme İmkân ve Kaynaklarının Zenginliği	Equal variances assumed	.308	.579	-2.175	352	.030	-5.35062	2.46059	-10.1892	-0.51104
	Not assumed equal variances			-2.180	349.660	.030	-5.35062	2.45399	-10.17706	-0.52417

Tablo-27'den görüleceği üzere sig>0.05 olduğundan varyanslar homojen dağılmaktadır. 2-tailed sig<0.05 küçük olduğundan katılımcı kadın ve erkek öğrencilere göre Öğrenme İmkân ve Kaynaklarının Zenginliği cinsiyete bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır.

Tablo 28*Kişisel Gelişme ve Kariyer Desteği*

		Levene's Test for Equality of Variances				t-test for Equality of Means				
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	Lower
Kişisel Gelişme ve Kariyer Desteği	Equal variances assumed	.356	.551	-.800	352	.425	-.21978	2.74894	-7.60425	3.20858
	Not assumed				348.9	.424	-.21978	2.74356	-7.59384	3.19817

Tablo-28'den görüleceği üzere sig>0.05 olduğundan varyanslar homojen dağılmaktadır. 2-tailed sig>0.05 büyük olduğundan katılımcı kadın ve erkek öğrencilere göre Kişisel Gelişme ve Kariyer Desteği cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır.

BÖLÜM IV

4.1. Özet Yargı

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yıllara oranla artan öğrenci sayısı ve bununla birlikte değişen sosyo kültürel yapı dolayısıyla yaşanan bazı sıkıntılar, bunun yanında yükseköğretimin ekonomiye katkısı ve öğrencilerin yaşadıkları bölgelere yaptıkları ekonomik, sosyal ve kültürel katkılar ile çatışmaları incelemek amaçlı çalıştığımız tezimiz, benzerinin literatürde Kuzey Kıbrıs örneğinde pek fazla bulunmamasından dolayı büyük önem arz etmektedir.

Tezin genelinde yükseköğrenim alanında incelediğimiz Kuzey Kıbrıs ve diğer ülkelerde eğitimin ekonomiye katkısı ve öğrenci memnuniyetleri çalışmalarımızda bize birçok veri vermiş, Kuzey Kıbrıs Yükseköğretim sektöründeki eksikler ve iyi olduğu konularda fikir sahibi olmamızı sağlamıştır.

2021 yılında Kuzey Kıbrıs'ta yaşanan öğrenci olayları ve halkın memnuniyet derecesini işlediğimiz Seminerimizde halkın yükseköğretim sektörünün getirdiği kazançtan memnun olduğu fakat öğrenci davranışlarından hoşnut olmadığını belirlemiştik. Yaşanan sosyo kültürel çatışmaların ve öğrenci olaylarının bu durumdaki etkisinin büyük olduğunu belirlediğimiz çalışmamızda denetimli eğitimin şart olduğunu ve adaya gelen öğrencilerin gerçekten eğitim mi aldıklarının yoksa çalışma amaçlı mı geldiklerinin sıkı denetimle tespit edilmesi gerektiğinin ve gerekli tedbirlerin alınmasının elzem olduğunu söylemiştik.

Hem halkın bakış açısını hem de öğrencilerin sorunlarını incelemek bizlere neler yapılması ile ilgili fazlaca fikir vermiştir.

Tez çalışmamızda öğrenci memnuniyetleri, Karadağ ve Yücel (2017)'in yabancı uyruklu öğrenci memnuniyet araştırmasında kullanılan "Öğrenci Memnuniyeti Ölçeğinden yararlanılarak ölçülmüştür. Veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin demografik bilgileri ve ikinci bölümde ise Karadağ ve Yücel (2017)'nin yabancı uyruklu öğrenci memnuniyet araştırmasında kullanılan "Öğrenci Memnuniyeti Ölçeği" yer almaktadır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ekonomisinin lokomotif sektörleri arasında bulunan Yükseköğretim sektörünün İstatistik kurumu verilerine göre 2014-2021 yılları arasındaki büyüme oranının %58.48 olduğunu gözlemledik.

Araştırmamızda yabancı öğrencilerin sorun yaşadıkları alanların başında Ulaşım, Ulaşım ücretleri, ev kiralarının yüksekliği ve hayat pahalılığı olduğu görülmektedir. 354 öğrenci örnekleminizde ortalama 202 öğrenci bu sorunlardan memnun olmadıklarını bizlere iletilmişlerdir. Öğrencilerin ülke tercih ederken bakmış olduğu en önemli başlıklardan dördünde ülke olarak sorun yaşadığımız gerçeği bu araştırma ile ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin şikayette bulunduğu ulaşım, ulaşım ücretleri, ev kiralarının yüksekliği ve hayat pahalılığı konularında öğrencilere hak vermemek elde değildir. Yaşadığımız şartlarda suni bir şekilde yükselen ev ücretleri, ev kiraları ve ulaşım ücretleri ile ulaşım yetersizliği ve düzenli toplu taşımacılığın olmaması sadece yabancı öğrencilerin değil bizlerin de en büyük sorunları arasındadır.

Kooperatifleşmeyen veya şirketleşmeyen toplu taşımacılık sektörü ve profesyonel taşımacılık olmaması büyük bir sorun olarak önümüze çıkmaktadır.

Hayat pahalılığı konusunda ise Covid pandemisi ve Rusya-Ukrayna savaşı sonrası tüm dünyada bir yükselme söz konusudur. Çok fazla elimizde olmayan nedenler ve Türk Lirasının devalüe olmasından kaynaklanan bu pahalılığın önüne geçilebilmesi ise devlet gelirleri ve piyasa dengesi göz önünde bulundurulduğunda çok fazla mümkün görülmemektedir. Dışa bağlı ekonomik bir yapıda pahalılığı kontrol edebilmek oldukça zordur.

Öğrenim deneyiminin tatmin karlılığı, akademik destek ve ilgi, öğrenme imkân ve kaynaklarının zenginliği ile kurumun yönetim ve işleyişinden memnuniyet konularında sorun yaşamayan öğrencilerin yaşamdan olan şikayetleri dikkate alınmalı ve gerekli yasal ve sosyal düzenlemeler yapılmalıdır.

4.2 Öneriler

1. Yukarıdaki verilerden de görüleceği üzere yükseköğrenim sektörü hızla büyüyen ve ekonomide ciddi bir yere sahip olan sektörlerden bir tanesidir. Bu bilgiler ışığında önerilerimiz dikkate alınmalı ve hızla öğrenci dostu ada olma

yolunda adımlar atılmalıdır. Çalışmadan elde ettiğimiz sonuçlar neticesinde önerilerimiz aşağıda görüleceği gibidir.

2. Bu kadar hızlı bir büyüme oranına sahip sektörün doğal olarak ihtiyaçları da aynı hızla hazırlanmalı, gerek devlet yönetimi gerekse yerel yönetimler atacakları adımları bu hususu göz önünde bulundurarak atmalıdır. Özellikle Beslenme, barınma, ulaşım ve sosyal yaşam alanlarında devlet ve yerel yönetimler istatistikî veriler ışığında ve üniversitelerle iletişim halinde stratejik planlar oluşturmalarıdır.
3. Toplu taşımacılığın düzgün hale getirilmesi hem üniversitelerin yükünü hafifletecek hem de öğrenci memnuniyeti yaratacaktır. Tüm paydaşların bulunacağı kooperatifleşme veya şirketleşme ile toplu taşımacılık tek elden yönetilmeli ve tüm ilçelerde aynı kalitede, Avrupa standartlarında hizmet vermelidir.
4. Konut kiralari da belli bir denetime tabi değildir ve özellikle son bir yılda kiralarda büyük bir artış gözlemlenmiştir. Öğrencilerin bu konuda da şikayette bulunmalarını doğal karşılıyor ve tedbir alınması gerektiği inancını taşıyorum. Bu inançla devletin ev türüne göre belli kira marjları belirleyip o marjlar arasında evlerin kiralanmasını ve yapılacak zamların da kurallar çerçevesinde bir yasa veya tüzükle belirlenmesi gerektiğini düşünüyorum.
5. Ekonomik yapımızın büyük bir argümanı olan yükseköğretim sektörünü ayakta tutmak, bu sektörün getiri sağlayan elemanları olan öğrencileri memnun etmek ve hem sektörü hem de öğrencileri denetlemek Devlet yapısının en büyük görevlerinden birisi olması gerekmektedir. Ülkede mali yapıdan kaynaklanan kaçak kişi ihraç sorunları, gelen öğrencinin takip edilmemesinden dolayı yaşanan kaçak işgücü sorunları ve sektörün disiplin altına alınması, ilgili bakanlıklar ve YÖDAK'ın başlıca görevidir. Dünyada yabancı öğrenci tarafından rağbet gören ülkelerin incelenip e-vize, vize sırasında alınan güvenlik ödenekleri, ülkelerdeki öğrenci kontrol mekanizmaları, okulların bu konulardaki rolleri incelenip benzer bir yapı oluşturmamız ve bu yapıyı sürdürülebilir kılmamız büyük bir önem arz etmektedir. Memnuniyetsiz öğrenciler unutmayalım ki ya kayıt silip geri dönecekler ya da ülkemizi terk edeceklerdir.
6. Okullarını başarı ile bitirmiş değerli öğrencileri de işgücümüze katmamız ve onların zekalarından yararlanmamız gerekmektedir. Amerika ve Avrupa

Ülkeleri başarılı öğrencileri kendi işgüçlerine katmakta ve uzun yıllar bu gençlerin ürettiklerinden yararlanmaktadırlar. Beyin göçünün fazla olduğu Kuzey Kıbrıs'ta kendi çocuklarımızı Kuzey Kıbrıs'a döndürmeye çalışmanın yanında Kuzey Kıbrıs'ta yetişen gençleri de değerlendirmeliyiz. Bu sayede Arge'miz artacak ve özellikle ambargo tanımayan bilişim sektöründe iyi bir marka olma yoluna gidebileceğiz.

EKLER

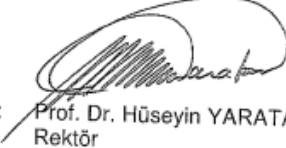
1. UFÜ Etik Kurulu Onayı

İÇ YAZIŞMA / INTER OFFICE MEMORANDUM

Gönderilen/To: Muslu Akgüney

Tarih/Date: 09/06/2021

Gönderen/From:
Prof. Dr. Hüseyin YARATAN
Rektör

Ref/Sayı: 100/050/REK.002

Konu/Subject: Etik Kurulu onayı hk.

8 Haziran 2021 tarihli Etik Kurulu toplantısında alınan karar doğrultusunda çalışmanızın uygun olduğuna karar verilmiştir. Bilgi ve gereğini rica ederim.

Dağıtım: Etik Kurulu Başkanlığı

Etik Kurulu Kararı:

Muslu Akgüney'in, Doç. Dr. Halil Kanişlı danışmanlığında yürütülmek üzere Etik Kurulu'na sunduğu, "Yabancı öğrencilerin ülkemizde yaşadığı sorunlar" adlı, Etik Kurulu 2021/22/06 sayılı kararındaki öneriler doğrultusunda düzeltilmiş başvurusu görüşülmüş, planlanan çalışmanın soruları, araştırmanın içeriği ve yöntemi açısından araştırma etiğine uygun olduğu kararına varılmıştır.

NÇG/HY

2. KKTC Cumhurbaşkanlığı Proje Onayı

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI

16 Haziran 2021

İlgili Makama;

Uluslararası Final Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Halil Kamışlı ve Eğitim Yönetimi Yüksek Lisans Öğrencisi Muslu Akgüney'in "Öğrenci Dostu KKTC" kısa adı ile sürdürmüş oldukları, "Uluslararası öğrencilerin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne genel bakışı, sorunları, memnuniyetleri ve KKTC Halkının Yükseköğretim ve Uluslararası öğrencilere bakış açısı" isimli çalışması, "Öğrenci Dostu Ada" düşüncesi kapsamında değerlendirilip KKTC Cumhurbaşkanlığı Eğitim Komitesi tarafından desteklenmektedir.

Okan DONANGİL
Müsteşar

KAYNAKÇA

- Ahmet, M. O. R., & Dursun Çitçi, M. (2007). KKTC’de kentleşme. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 12(18), 225-245.
- Akçakanat, T. Çarıkçı, İ. Dulupçu, M . (2010). Üniversite öğrencilerinin buldukları il merkezine ekonomik katkıları ve harcama eğilimleri: Isparta 2003–2009 Yılları Örneği . *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2010 (22), 165-178.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/sufesosbil/issue/11415/136345>
- Akengin, H. & Kaykı, A. (2013). Şehirleşme üniversite ilişkisine bir örnek: Gazimağusa. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 0 (28), 501-525.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/marucog/issue/475/3943>
- Aksoy, Z. (2012). Uluslararası göç ve kültürlerarası iletişim. *Journal of International Social Research*, 5(20), 293-294. Issn: 1307-9581
- Cevher, E. (2016). Yükseköğretimde uluslararası öğrenci hareketliliği ve memnuniyeti. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(22), 337-349.
- Coşkun, Y. (2019). Kıbrıs Türk Federe Devleti’nin (KTFD) ilanından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin (KKTC) kuruluşuna kadar olan süreçte Kıbrıs sorunu (1975-1983. *The Journal of Academic Social Science*, 64(64), 119-143.
- Çakmak, Z. (2008). Kıbrıs’tan Anadolu’ya Türk göçü (1878–1938). *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 14(36), 201-223.
- Çallı, D. S. 2015. Uluslararası seyahatlerin tarihi gelişimi ve son seyahat trendleri doğrultusunda Türkiye’nin konumu. *Turar Turizm ve Araştırma Dergisi*, 4(1), 4-28.
- Çetin, M , Kaşlı, M , Ecevit, E. & Serel, A . (2008). Üniversite öğrenci harcamalarının analizi ve bölge ekonomilerine katkılarını belirlemeye yönelik bir araştırm. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 15 (2), 99-113.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/yonveek/issue/13689/165678>
- Gerson, F. R. (1997). Müşteri tatmininde süreklilik. *Rota Yayınları*

Gök, T , İnce, C & Akgöz, E . (2018). Eğitim amacıyla farklı ülkelere göç eden öğrencilere yönelik bir araştırma: Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi örneği. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (4).
<https://dergipark.org.tr/en/pub/mjss/issue/43010/520800>

Güngör, N. D. (2010). Eğitim, küreselleşme ve beyin göçü.

Işık, Ş . (2009). Türkiye’de eğitim amaçlı göçler . *Coğrafi Bilimler Dergisi* , 7 (1), 27-37 . DOI: 10.1501/Cogbil_0000000092

Karabaş, E & Şafaklı, O . (2015). KKTC yükseköğretim sektörünün performansı üzerine bir değerlendirme . *LAÜ Sosyal Bilimler Dergisi* , 6 (2), 76-86 .
<https://dergipark.org.tr/en/pub/euljss/issue/22801/243398>

Karadağ, E. & Yücel, C. (2017). Yabancı uyruklu öğrenci memnuniyet araştırması. Eskişehir: *Üniversite Araştırmaları Laboratuvarı Yayınları*.
<https://www.researchgate.net/publication/317303936>

Keser, U . (2006). Kıbrıs’ta göç hareketleri ve 1974 sonrasında yaşananlar. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi* 5, 103-127

Kıral, M. 1995. 1974 yılı öncesinde Kıbrıs' ta turizm sektörü. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 46-55.

Osmanlı, Ü . (2018). Uluslararası Öğrencilerin Adaptasyonuna Yönelik Bir Araştırma: LAÜ Örneği . *LAÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (1), 49-74.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/euljss/issue/38233/442123>

Özkan, G. & Acar Güvendir, M. (2015). Uluslararası öğrencilerin yaşam durumları: Kırklareli Ve Trakya Üniversiteleri örneği . *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 15 (1), 174-190 . DOI: 10.17240/aibuefd.2015.15.1-5000128601

Sağıroğlu, A. Z. (2011). Dünyada Ve Türkiye’de uluslararası öğrenci trendleri.

20 Aralık 2016, 33.

- Sargin, S. (2007). Türkiye’de üniversitelerin gelişim süreci ve bölgesel dağılımı. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (5), 133-150.
- Selçuk, G . (2013). Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin harcamalarının analizi ve erzurum ekonomisine katkısı . *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16 (3), 317-330.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunisobil/issue/2831/38463>
- Tüzün Kalemci, İ. & Devrani Korkmaz, T. (2008). Müşteri memnuniyeti ve müşteri çalışan etkileşimi üzerine bir araştırma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*. 3(2), 13-24
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Detay Yayıncılık.
- Atatürk Öğretmen Akademisi, (2021). *Tarihçe*.
<http://www.aoa.edu.tr/tarihce.html>
- Balıkesir Gönen Belediyesi (2021). *Mali rapor*. TC. Sayıştay Başkanlığı.
<https://www.sayistay.gov.tr/tr/Upload/62643830/files/raporlar/kid/2017/Belediyeler/BALIKES%C4%B0R%20G%C3%96NEN%20BELED%C4%B0YES%C4%B0.pdf>
- Balıkesir Gönen Belediyesi, (2021). *Mali rapor*. TC. Sayıştay Başkanlığı.
<https://www.sayistay.gov.tr/tr/Upload/62643830/files/raporlar/kid/2017/Belediyeler/BALIKES%C4%B0R%20G%C3%96NEN%20BELED%C4%B0YES%C4%B0.pdf>
- Atlas Yurtdışı Eğitim Danışmanlığı (2021). *Amerika’da lisans*. Amerika’da üniversite eğitimi. <https://atlasedu.com/blog/amerikada-universite-egitimi>

KKTC Merkez Bankası, (2021). *Döviz cinsi bazında kur sorgulama*.

http://www.kkctcmerkezbankasi.org/tr/veriler/doviz_kurlari/kur_sorgulama/doviz_cinsi_bazinda

Erzurum Büyükşehir Belediyesi, (2021). *Belediye Bütçesi* (2013). TC. Sayıştay Başkanlığı.

<https://www.sayistay.gov.tr/tr/Upload/62643830/files/raporlar/kid/2013/belediyeler/ERZURUM%20B%C3%9C%C3%9CCK%C5%9EEH%C4%B0R.pdf>,

HESA, (2022). *HE Student Data*.

<https://www.hesa.ac.uk/data-and-analysis/students/where-from>

KKTC İstatistik Kurumu, (2023). *Gayri safı millî hasıla, (2016 - 2021)*.

<http://www.stat.gov.ct.tr/gsmh.aspx>

Diyalog Gazetesi, (2021). *KKTC’de nüfusun 382 bin 230 olduğu açıklandı. (7 Ocak 2021)*.

[https://www.diyaloggazetesi.com/kibris/kkctcde-nufusun-382-bin-230-oldugu-aciklandi-](https://www.diyaloggazetesi.com/kibris/kkctcde-nufusun-382-bin-230-oldugu-aciklandi-h84367.html#:~:text=%C4%B0statistik%20Kurumu%20Ba%C5%9Fkan%C4%B1%20T%C3%BCrel%20%C3%96ks%C3%BCzo%C4%9Flu,s%C3%B6yleminin%20ger%C3%A7eklere%20dayanmad%C4%B1%C4%9F%C4%B1n%C4%B1%20ifade%20etti)

[h84367.html#:~:text=%C4%B0statistik%20Kurumu%20Ba%C5%9Fkan%C4%B1%20T%C3%BCrel%20%C3%96ks%C3%BCzo%C4%9Flu,s%C3%B6yleminin%20ger%C3%A7eklere%20dayanmad%C4%B1%C4%9F%C4%B1n%C4%B1%20ifade%20etti](https://www.diyaloggazetesi.com/kibris/kkctcde-nufusun-382-bin-230-oldugu-aciklandi-h84367.html#:~:text=%C4%B0statistik%20Kurumu%20Ba%C5%9Fkan%C4%B1%20T%C3%BCrel%20%C3%96ks%C3%BCzo%C4%9Flu,s%C3%B6yleminin%20ger%C3%A7eklere%20dayanmad%C4%B1%C4%9F%C4%B1n%C4%B1%20ifade%20etti).

Doğu Akdeniz Üniversitesi (2021). *KKTC üniversiteleri içinde en iyisi*.

<https://www.emu.edu.tr/tr/dau-hakkinda/kkctc-nin-devlet-universitesi/593>.

KKTC Yükseköğretim Dairesi (2023). *KKTC üniversite istatistikleri* (2021). KKTC

Milli Eğitim Bakanlığı.

https://yobis.mebnet.net/Downloads/Istatistikler/KKTC_%C3%9Cniversiteleri_%C4%B0statistikleri/2020-21_Y%C3%96K_RPT.pdf,

KKTC Yükseköğretim Dairesi (2023). *KKTC üniversite istatistikleri (2021)*. KKTC Milli Eğitim Bakanlığı.

https://yobis.mebnet.net/Downloads/Istatistikler/KKTC_%C3%9Cniversiteleri_%C4%B0statistikleri/20192020/20192020YERLESME.pdf

Devlet Planlama Örgütü (2023). *Orta vadeli program, (2020-2022)*.

<https://www.devplan.org/plan/OVP-2020-22-TASLAK.pdf>

Kıbrıs Gazetesi (2021). *140 ülkeden, 41 bin 219 yabancı öğrencimiz var, (17 Aralık 2019)*.

<https://www.kibrisgazetesi.com/kibris/140-ulkeden-41-bin-219-yabanci-ogrencimiz-var-h79334.html>